

ЗМІСТ

ПЕДАГОГІЧНІ НАУКИ

Вадаська С. В. Лексична складова мовної підготовки студентів технічних спеціальностей.....	5
Василюк Р. А. Культура особистості вчителя як головний інструмент у формуванні людини XXI століття.....	7
Гончарук О. В. Особливості національного виховання учнів-патріотів у початковій школі.....	13
Горпиніч О. Г., Горпиніч В. М. Особливості організації гри у баскетбол.....	17
Дроздович Н. Ю. Реферати в курсі «Англійська мова професійного спрямування».....	21
Задорожна О. М. Виховання екологічної культури студентів, як психолого-педагогічна проблема.....	24
Іванченко Л. М. Проблеми іншомовної освіти в технічному університеті.....	29
Козловський Ю. М. Теоретичні засади cloud-інтеграції у закладах вищої освіти.....	32
Коломієць Я. О. Розвиток творчої активності молодших школярів у процесі позакласної роботи.....	35
Компанець Н. М. Значення вивчення англійської мови для майбутніх фахівців біомедичної інженерії.....	39
Кравець Н. П. Активізація читацької діяльності підлітків з інтелектуальними порушеннями засобами ілюстративного матеріалу підручника літератури.....	44
Криштанович М. Ф., Криштанович С. В. Сутність інформаційно-комунікативних технологій при проведенні уроку правознавства у закладах загальної середньої освіти.....	49

Леонова О. М. Професійно-орієнтований підхід як засіб розвитку культури спілкування студентів на заняттях з іноземної мови.....	53
Medkova O. M., Prykhodko D. S. Dual education system in Ukraine....	56
Приятельчук В. О. Формування у молодших школярів здоров'язберігаючої компетентності.....	60
Продан В. В. Формування у молодших школярів відповідального ставлення до здорового способу життя.....	64
Svyrydova L. G. Gaming in the foreign language learning classroom.....	68
Сидоренко Л. М. Шляхи розвитку комунікативної компетенції під час мовної підготовки іноземних студентів.....	73
Скибицький І. Г. Вплив мотиваційного компоненту на стан нервової напруги спортсменів.....	76
Скирда А. Є. Типологія та характеристики обдарованих жінок.....	81
Соловйова О. Ю. Використання інформаційно-комунікативних технологій у навчальному процесі.....	83
Тарасюк Н. І. Особливості дуальної системи освіти.....	89
Тищенко Н. А. Анализ проблемы развития языковых навыков.....	92
Химай Н. І. Навчання дітей іноземної мови, враховуючи когнітивні здібності.....	94
Щербань Л. М. Иностраный язык и современное общество.....	99

ПЕДАГОГІЧНІ НАУКИ

ЛЕКСИЧНА СКЛАДОВА МОВНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ ТЕХНІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

Вадаська С. В.,

старший викладач кафедри англійської

мови технічного спрямування №2

Національний технічний університет України

«Київський політехнічний інститут

імені Ігоря Сікорського»

м. Київ, Україна

В процесі вивчення іноземної мови говоріння відіграє важливу роль. Будь-який викладач намагається навчити студентів говорити, вдосконалити їхні комунікативні навички, використовуючи при цьому різноманітні методи та технології. Успіх цього завдання залежить від багатьох факторів: рівень знання іноземної мови у студентів, кількість аудиторних годин, організація та створення відповідного навчального середовища, використання комунікативних методів навчання, наявність мотивації, тощо. Зважаючи на той факт, що в немовних вищих навчальних закладах особливого значення набуває вивчення іноземної мови професійного спрямування, тож для формування комунікативної компетентності майбутніх фахівців велику роль відіграє знання фахової лексики та володіння фаховими предметами.

Набуття лексичної компетентності відбувається в процесі читання та опрацювання автентичних текстів. В цьому випадку студенти опановують терміни, які є найбільш вживаними та найбільш зрозумілими з контексту, без перекладу речень або окремих слів. Такий підхід дозволяє

збагатити словник і покращити знання студентів з фахових дисциплін. Робота з різноманітними лексичними вправами допомагає запам'ятовувати термінологічні одиниці завдяки багаторазовому вживанню [1].

Успішне опрацювання лексики відбувається завдяки використанню візуальних засобів (зображення, відео матеріали, ілюстровані термінологічні словники, можливість використовувати реальні об'єкти в лабораторіях або стендових залах). Коли студенти володіють певною кількістю термінів, важливо щоб вони вміли правильно їх застосовувати на практиці. Для цього викладачі широко застосовують різні види комунікативної діяльності.

Оскільки професійна діяльність інженерів тісно пов'язана з технічною та діловою документацією, комунікативна діяльність має охоплювати як усні так і письмові навички. Ці навички переслідують різну мету, але їх об'єднує те, що студенти мають володіти лексичним фаховим матеріалом, що є передумовою якісного професійного спілкування [3]. Засвоєний лексичний матеріал необхідно використовувати в завдання, спрямованих на відтворення реальних умов спілкування з метою практичного закріплення знань. Ситуативні вправи, рольові і ділові ігри, презентації, проекти та конкурси здатні створити такі умови.

Науковці різних країн протягом десятиріч намагалися визначити важливість опанування лексики, сформулювати основні принципи її вивчення, займалися питаннями методики для набуття іншомовної лексичної компетентності. Завдяки цим дослідженням лексика стає домінуючим фактором при відборі мовного матеріалу і набуває такого ж значення як і граматики, з'явилися такі поняття як активний та пасивний словниковий запас, були визначені основні стратегії при вивченні іноземної мови та принципи вивчення лексики [2]. Для ефективного

засвоєння лексики необхідна наявність лінгвістичних, дидактичних, методичних та психологічних принципів.

Отже, лексична компетентність є складовою професійної підготовки студентів немовних спеціальностей. Володіння всіма видами мовленнєвої діяльності залежить від фахового словника. Засвоєння лексики має відбуватися з урахуванням вищезазначених принципів. Слід активно впроваджувати сучасні засоби та підходи в навчанні лексики.

Література:

1. Larsen-Freeman, D. Techniques and principles in language teaching / D. Larsen-Freeman. – Oxford University Press, 2000. – 208 p.
2. Nunan, D. Practical English Language Teaching / D. Nunan – McGraw Hill, New York, 2003 – P. 129-152
3. Schakel, L., Smid, N. Predicting career decisions through combining personality and competencies/ L. Schakel, N. Smid// University of Twente. – 2005. – P. 18-20

КУЛЬТУРА ОСОБИСТОСТІ ВЧИТЕЛЯ ЯК ГОЛОВНИЙ ІНСТРУМЕНТ У ФОРМУВАННІ ЛЮДИНИ ХХІ СТОЛІТТЯ

Василюк Р. А.,

викладач української мови і літератури

Нововолинський електромеханічний коледж

м. Нововолинськ, Україна

Немає іншої професії, про яку так багато написано з найдавніших епох. Немає іншої професії, яку називають найкрасивішими словами: висока, благородна, почесна, душевна, прекрасна...

Немає іншого представника людського суспільства, якого так возвеличили відомі поети, вчені, мислителі. Немає іншого фахівця, до якого пред'являють стільки вимог: він повинен бути чесним, правдивим, знати свою справу, компетентним, люблячим, психологом людської душі, помічником для своїх підопічних, другом, батьком-матір'ю, морально стійким, вимогливим, добрим, суворим, готовим до компромісу...

Педагог, наставник, учитель, викладач, вихователь, метр... У кожній цивілізації, в кожній державі по-різному називали і називають того, хто навчає і виховує, передає своїм учням, студентам накопичені знання і досвід.

Учитель. У який би час він не жив, до якого б суспільства він не належав, де б він не працював (у школі, професійному або вищому навчальному закладі, в системі підвищення кваліфікації або перепідготовки кадрів), він залишається передавачем знань, культури, зразком для наслідування. Учитель повинен бути авторитетом, прикладом усередині суспільства.

Базовими компетентностями кожного учителя, викладача сьогодні є: загальнокультурна, професійно-педагогічна, соціально-громадянська, мовно-комунікативна, психологічна, інформаційно-цифрова компетентність.

Втішно, що домінантою суспільства XXI століття стало звернення до культури й духовного світу людини, зокрема орієнтація на культуру як на важливий чинник духовного оновлення і суспільства, і окремої особистості. Таким чином, постають запитання: що ж таке культура? чому їй приділяють таку увагу в навчанні, освіті й вихованні молоді?

У системі сучасної науки поняття «культура» відноситься до фундаментальних. У 1983 році на XVII Всесвітньому конгресі в Торонто, присвяченому проблемі «Філософія й культура», було наведено вже кілька сотень визначень цього поняття. Сьогодні відомо їх понад 500.

Загальна культура викладача, учителя містить в собі такі складові:

- гуманність – любов до тих, кого навчасш, уміння поважати їх людську гідність, здатність надавати кваліфіковану педагогічну допомогу для їх особистісного розвитку;
- громадянська відповідальність, соціальна активність;
- справжня інтелігентність, срудичія, висока культура поведінки;
- правдивість, справедливість, порядність, чесність, гідність, працьовитість, самовідданість;
- інноваційний стиль науково-педагогічного мислення, готовність до створення нових цінностей і ухвалення творчих рішень;
- любов до предмета, потреба в знаннях, у систематичній самоосвіті;
- здібність до міжособистісного спілкування, ведення діалогу, переговорів, наявність педагогічного такту, що визначає стиль поведінки викладача, викликає впевненість в його доброзичливості, чуйності, доброті, толерантності [1, с. 14].

Уміння розуміти викладачем, що таке загальна культура, для чого вона потрібна, є одним з головних чинників його успішної роботи. Ще іншим чинником є уміння генерувати в собі ці критерії, вміти впроваджувати їх в свою педагогічну діяльність.

У середині ХХ століття наш співвітчизник – педагог із сільської Павлиської школи – В. О. Сухомлинський сміливо ввів у педагогічну науку феномен «культура». Вперше він вжив це поняття та розкрив його зміст і структуру у роботі «Розмова з молодими директорами школи». А у 1966 році В. Сухомлинський розпочав працювати над книгою про педагогічну культуру вчителя, яку присвятив дружині Ганні Іванівні.

Поняття «культури» у В. О. Сухомлинського є багатозначним: фізична культура, технічна культура, інтелектуальна культура, морально-

духовна культура, культура праці, культура почуттів, культура мислення, культура сприймання, культура відчуттів, культура волі та інші.

Що ж таке, за В. О. Сухомлинським, педагогічна культура вчителя? Насамперед – це складова частина загальної культури людини. Педагогічна культура вчителя неможлива без опанування надбань загальнонародської культури – наукових, моральних знань та естетичних цінностей.

В. О. Сухомлинський зазначав: «Педагогічна культура – це жива, творча педагогіка повсякденної творчої праці, та педагогіка, в якій теоретичні закономірності процесу впливу на духовний світ вихованця ніби зливаються з особистістю вчителя. Педагогічна культура – це, образно кажучи, техніка і технологія взаємодії майстра і об'єкта його праці... Багатогранність, різноманітність, відточеність, зразковий стан інструментів нашої творчості, уміння володіти ними так само тонко, як прекрасний музикант володіє скрипкою, – все це і є педагогічною культурою» [3, с. 48].

За В. О. Сухомлинським, важко уявити вчителя, що не оперує у своїй діяльності засадами педагогічної культури. Педагогічна культура проявляється в умінні орієнтуватися у складних питаннях науки і практики, в умінні вчителя аналізувати свою роботу, виявляти інтерес до теоретичного осмислення свого досвіду, прагнути пояснити причинно-наслідкові зв'язки між знаннями учнів і своєю педагогічною культурою. Він також стверджував, що педагогічна культура проявляється у постійній увазі до духовного світу вихованців. В. О. Сухомлинський бачив в учителів першого і головного світоча інтелектуального життя школяра, бо він породжує у дитини прагнення до знань, повагу до науки, культури.

Елементами педагогічної культури за В. О. Сухомлинським є: наукова ерудиція, культура мовлення і спілкування, духовне багатство,

педагогічна етика, педагогічна майстерність, бажання самовдосконалюватись.

В. О. Сухомлинський виділяє риси, без яких не може відбутися педагог. Це:

- глибока віра в можливість успішного виховання дітей;
- гармонія серця і розуму;
- чуйність, сердечна турбота про людину;
- розуміння світу дитинства;
- вміння «пізнавати серцем», «проникати в душу дитини», «володіти собою, тримати себе в руках», «стримувати збудження й роздратування», «володіти ситуаціями», «створювати життєрадісні мелодії в музиці дитинства». Головним у взаєминах педагога й дітей має бути доброзичливість, розумна доброта.

Разом з тим педагог ставить основні вимоги до вчителя: любов до дітей, духовність, моральні цінності, артистизм, зовнішній вигляд.

Любов до дітей – це вершина педагогічної культури, найголовнішою рисою якої є гуманність, а гімн гуманізму – відчувати серцем іншу людину.

Головна складова педагогічної культури – духовність. Духовність учителя приносить в урок особливий дух, позбавляє штучності в його атмосфері, дає учням задоволення від процесу навчання і, як наслідок, успішність у навчанні.

Артистизм учителя полягає не в ефективному піднесенні «себе», а в справжній щирості спілкування з дітьми (інтелігентному та інтелектуальному).

Зовнішній вигляд учителя виконує дещо специфічну роль, адже він має справу не просто із соціумом, а з школярами. Для них педагог – це

своєрідний еталон, зразок для наслідування, тому зовнішність має бути бездоганною у всіх відношеннях.

Отже, спадщина корифея української педагогіки, гуманіста, знавця дитячих і учительських сердець, практика, який досконало володів засадничими ідеями ефективної організації навчально-виховного процесу, Василя Олександровича Сухомлинського є актуальною і значущою як для сучасного вчителя, викладача, так і вчителя школи майбутнього.

Узагальненням таких культурологічних вимірів педагога і вченого з великої літери можуть бути його слова: «Азбука морально-духовної культури входить у свідомість і душу учнів лише тоді, коли в шкільному колективі є елементарна культура людських взаємин» [2, с. 217].

Нині для нас, педагогічної спільноти, дуже важливо критично переосмислити й творчо узагальнити здобутки минулого з питань педагогічної культури, завдяки якій учитель зуміє оптимізувати всі види навчально-виховної діяльності, сформувані світогляд учнів та їхні здібності. Саме цей шлях допоможе підняти роботу навчального закладу на рівень вимог, які висуває наша суверенна Українська держава. Адже сьогодні Україні потрібен учитель XXI століття та нова школа, нова по суті, а не за вивіскою. Діяльність такої школи неможлива без високої культури особистості вчителя. Для людини, яка зробила свій вибір на користь педагогічної діяльності, найбільш важливими є наявність педагогічних здібностей і можливість всебічного їх розвитку.

Хоча... Не важливо, який заклад - новий чи старий, реформований чи ні, середньої освіти чи вищої – головне, щоб у ньому був здоровий клімат, учителі, які люблять свою роботу, і учні, студенти, які дозволяють себе любити.

Література:

1. Лутаєва Т. В., Кайдалова Л. Г. Педагогічна культура: навчальний посібник. – Х.: НФаУ, 2013.
2. Сухомлинський В. О. Народження добра // Вибрані твори: в 5 т. – К., 1976. – Т. 1.
3. Сухомлинський В. О. Розмова з молодим директором // Вибрані твори: в 5 т. – К., 1976-1977. – Т. 4.

ОСОБЛИВОСТІ НАЦІОНАЛЬНОГО ВИХОВАННЯ УЧНІВ- ПАТРІОТІВ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

Гончарук О. В.,

магістрантка кафедри виховних

технологій та педагогічної творчості

Уманський державний педагогічний університет

імені Павла Тичини

м. Умань, Україна

У Національній стратегії розвитку освіти України головною метою системи освіти нашої держави є створення умов для розвитку та самореалізації кожної особистості як відданого своєї державі громадянина, виховання покоління, здатного навчатися впродовж життя, створювати й розвивати цінності громадянського суспільства.

Така система освіти має забезпечувати формування особистості та патріота країни, який усвідомлює свою належність до сучасної європейської цивілізації, чітко орієнтується в сьогоденних реаліях і перспективах соціокультурної динаміки, підготовлений до життя і праці у XXI столітті.

Національно-патріотичне виховання як складову проблеми виховання особистості досліджували за різними напрямками:

- питання теорії і практики гуманістичного та національного виховання підростаючого покоління (Ю. К. Бабанський, Я. С. Гогешвілі, М. Є. Євсєєва, Я. А. Каменський, Г. С. Костюк, К. Насіров, К. Д. Ушинський та ін.);
- формування національної і міжнаціональної свідомості, переконання і поведінки (І. Д. Бех, О. Л. Кононко, О. М. Докукіна);
- вдосконалення форм і методів соціально-філософської та історичної складової національного виховання (І. П. Подласий, Р. Г. Абдулатіпова, Ф. С. Бабейко, Л. М. Дробіжева, І. І. Серова та ін.).

У сучасній педагогічній науці національно-патріотичне виховання визначається як історично зумовлена сукупність ідеалів, поглядів, переконань, традицій, звичаїв та інших форм соціальної поведінки, спрямованих на організацію життєдіяльності підростаючих поколінь, у процесі якої засвоюється духовна і матеріальна культура нації, формується національна свідомість і досягається духовна єдність поколінь [1].

Варто зауважити, що поняття «патріотизм» є міждисциплінарною категорією, оскільки є предметом дослідження низки соціально-гуманітарних наук (філософії, психології, педагогіки, історії, соціології). Ґрунтовний аналіз різноманітних наукових підходів до визначення поняття «патріотизм» дозволяє виокремити такі площини цього феномену:

- патріотизм як один з мотивів соціальної діяльності;
- патріотизм як вище моральне почуття;
- патріотизм як система поглядів, ідей, що є результатом засвоєння культури, традицій, звичаїв власного народу [1].

Завданням національно-патріотичного виховання школярів є:

1. Прищеплення загальнолюдських духовних цінностей.
2. Виховання правової культури, поваги до Конституції України, Законів України, державної символіки – Герба, Прапора, Гімну України.
3. Відновлення й шанування національної пам'яті.
4. Сприяння набуттю молоддю соціального досвіду, успадкування духовних та культурних надбань українського народу.
5. Формування мовної культури, оволодіння та вживання української мови як духовного коду нації.
6. Формування духовних цінностей українського патріота: почуття патріотизму, національної свідомості, любові до українського народу, його історії, Української держави гордості за минуле та сучасне.
7. Підтримання кращих рис української нації-працелюбності.
8. Прагнення до свободи, любові до природи та мистецтва, поваги до батьків та родини [3].

Початкова школа виконує роль фундаменту, на якому будується вся система національно-патріотичного виховання школярів, формування у них любові до рідного краю, України, історичної пам'яті, духовності, національного характеру. Набуті в початковій школі особистісні якості, а також знання, вміння і навички не тільки забезпечують основу навчання і виховання учнів, а й значною мірою визначають якості практичної, громадської та професійної діяльності дорослої людини.

У формуванні національної свідомості молодшого школяра найбільш когнітивно насиченими є підручники, які містять розповіді й оповідання, вірші, прислів'я, приказки, казки, малюнки, що виховують в учнів любов до Батьківщини, до рідної природи, національних святинь, героїв, видатних осіб тощо. Тому, важливим тут є і зміст підручників та дитячої літератури, рекомендованих для молодших школярів [2].

Найважливішим виховним аспектом є формування у молодших школярів значущих для українського народу цінностей: патріотизму,

почуття справедливості, любові і поваги до людей, природи; працелюбства, взаємоповаги; виховання в дитини власного «Я», віри у свої сили, талант, здібності; виховання гуманної, творчої, соціально-активної особистості, здатної бережливо ставитися інших людей, самої себе, до світу речей, розуміти значення життя як найвищої цінності.

Отож, основною місією національного виховання учнів початкової є виховання свідомого громадянина, патріота, набуття соціального досвіду, високої культури міжнаціональних взаємин, формування в учнів потреби та уміння жити в громадському суспільстві, духовності та фізичної досконалості, моральної та художньо-естетичної культури.

Література:

1. Гарнійчук В. Поняття «патріотизм» у сучасній педагогічній теорії [Електронний ресурс] / В. Гарнійчук // Вісник Харківського національного університету: [збірник наукових праць]. – 2008. – Вип. 21. – Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua/portal/natural/>
2. Добридень А. В. Проблема громадянсько-патріотичного виховання молодших школярів у педагогічній теорії і практиці [Електронний ресурс] // Інституційний репозитарій Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини: <https://dspace.udpu.edu.ua/jspui/handle/6789/9103>
3. Добридень А. В. Національно-патріотичне виховання студентів у закладах вищої педагогічної освіти практиці [Електронний ресурс] // Інституційний репозитарій Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини: <https://dspace.udpu.edu.ua/jspui/handle/6789/8970>

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ГРИ У БАСКЕТБОЛ

Горпиніч О. Г.,

викладач фізичного виховання

Державний вищий навчальний заклад

«Нововолинський електромеханічний коледж»

м. Нововолинськ, Україна

Горпиніч В. М.,

вчитель фізичної культури

Нововолинська загальноосвітня школа I-III ступенів № 7

м. Нововолинськ, Україна

Баскетбол – спортивна гра, в яку грають дві команди, що намагаються закинути м'яч в кошик суперника. Доволі проста на перший погляд гра має складний історичний шлях розвитку від примітивного протистояння гравців у давні часи до сучасної гри, яка має мільйони прихильників у цілому світі [3].

Сучасний баскетбол – це атлетична командна гра, яка характеризується високою руховою активністю і значним напруженням ігрових дій і до того ж перебуває на стадії бурхливого творчого підйому, що характеризується тенденціями активізації різноманітних дій у нападі й захисті. Розмаїття цих дій та власне ігрова діяльність мають унікальні властивості для формування життєво необхідних навичок і вмій, всебічного розвитку фізичних та психічних якостей школярів, насамперед старших класів [1; 6].

Для оволодіння основами сучасного баскетболу необхідно оволодіти основами його техніки і тактики. Технічні прийоми баскетболу поділяються на такі, що виконуються в нападі та захисті. Техніка гри в

нападі включає техніку пересування – положення гравців (стійки), ходьбу, біг, стрибки, зупинки, повороти тощо, і техніку володіння м'ячем – ловлю, передачі, ведення, кидки в кошик, які відіграють особливо важливу роль. Техніка гри в захисті включає також техніку пересування (з аналогічними складовими) і техніку оволодіння м'ячем і протидії супернику – вибивання, відбивання, накривання, перехоплення, оволодіння відскоком тощо. Тактика нападу і тактика захисту включають індивідуальні, групові та командні дії. Кожна з цих груп дій поділяється на різні види і включає різні способи ігрової діяльності. Так, індивідуальні дії в нападі передбачають дії гравця з м'ячем (розіграш м'яча, атака кошика) та без м'яча (вихід на вільну позицію для отримання м'яча або відволікання суперника). Індивідуальні дії в захисті передбачають дії проти гравця-суперника з м'ячем (різні способи протидії розіграшам і атакам) та без м'яча (протидія прийомам, передачам, виходам на вільні позиції). Основними видами групових дій як у нападі, так і в захисті є взаємодії двох або трьох гравців, причому існують чимало способів таких взаємодій [2; 4; 5].

Важливим у баскетболі є розподіл гравців команди за ігровими амплуа, до яких існують певні вимоги. Центровий бажано щоб був високого зросту, атлетичної статури; він повинен володіти відмінною витривалістю і стрибучістю. Крайнього нападника характеризують високий зріст, швидкість і стрибучість, добре розвинене відчуття часу і простору, снайперські здібності, вміння відчувати ігрову обстановку, сміливо й рішуче атакувати. Захисник повинен бути максимально швидким, рухливим і витривалим, розсудливим і уважним. Але гравець кожного амплуа повинен вміти виконувати й інші функції, своєчасно та адекватно реагувати на всі дії партнерів та гравців команди-суперника, постійно контролювати їх місцезнаходження та місцезнаходження м'яча. Відрізняють гравців за амплуа не лише ігрові прийоми і розташування на

майданчику, але і їх психофізіологічні особливості [7].

Результативність ігрових дій тісно пов'язана з показниками «почуття часу», яке можна розглядати як компонент спеціальних здібностей баскетболістів. В основі розвитку «почуття часу» лежить діяльність комплексу аналізаторів, оскільки сприйняття часу пов'язане з просторовим сприйняттям. Баскетболістам різних амплуа необхідно володіти спеціалізованим сприйняттям тимчасових інтервалів. Гравці задньої лінії повинні добре орієнтуватись в інтервалах 5-10с, що пов'язано з організацією гри, центрові – в інтервалі 3 с, відведених правилами на гру в штрафному майданчику; гравці передньої лінії – 1 с – найбільш стійкому інтервалі кидка.

Команди прагнуть досягти переваги над суперником, маскуючи свої задуми і одночасно намагаючись розкрити суперника. Гра протікає при взаємодії гравців всієї команди і опорі гравців супротивника, які докладають всіх зусиль, щоб заволодіти м'ячем і організувати свою атаку. У зв'язку з цим на перший план виступають вимоги до оперативного мислення гравця. Швидкість мислення особливо важлива при необхідності врахування ймовірності зміни ситуації, а також при прийнятті рішення в емоційно напружених умовах.

Для того щоб закинути м'яч у кошик, необхідно подолати опір суперника, а це можливо лише в тому випадку, якщо гравці володіють певними прийомами техніки і тактики, вміють швидко пересуватися, раптово змінювати напрямок і швидкість руху.

Кожен гравець повинен не тільки вміти нападати, але й активно захищати своє кільце. Щоб перехопити м'яч у суперника або не дати йому можливості вільно зробити кидок, необхідно своєчасно і правильно реагувати на всі його дії, враховуючи розташування гравців команди супротивника, партнерів та місцезнаходження м'яча.

Ігрова діяльність базується на стійкості та варіативності рухових

навичок, рівні розвитку фізичних якостей, стані здоров'я та інтелекту гравців.

Беручи участь у змаганнях, баскетболіст робить велику роботу: за гру спортсмен високої кваліфікації долає відстань 5000-7000м, роблячи при цьому 130-140 стрибків, безліч ривків (до 120-150), прискорень і зупинок. Пересування на високій швидкості поєднується з передачами і кидками м'яча у кошик.

За останній час гра значно інтенсифікувалась. Це виражається насамперед у підвищенні маневреності, рухливості гравців, в їх прагненні активно боротися за м'яч або місце на кожній ділянці майданчика. Інтенсивна фізична діяльність протягом гри вимагає величезних витрат сил.

Діяльність баскетболіста в грі – не просто сума окремих прийомів захисту і нападу, а сукупність дій, об'єднаних спільною метою у єдину динамічну систему. Правильна взаємодія гравців команди – основа колективної діяльності, яка повинна бути спрямована на досягнення спільних інтересів команди і спиратися на ініціативу і творчу активність кожного гравця [7].

Кожен гравець під час зустрічі з суперником, враховуючи, що змінюється ігрова обстановка, не тільки самостійно визначає, які дії йому необхідно виконувати, але й вирішує, коли і яким способом йому діяти. Це важливо для виховання у школярів творчої ініціативи. Отже, гра у баскетбол є необхідним засобом не лише фізичного виховання молоді, а й морального, естетичного, трудового та розумового.

Література:

1. Баскетбол: Учебник для институтов физической культуры / Под ред. Ю. М. Портнова. – М.: Физкультура и спорт, 1988. – 288 с.

2. Бойко Я. С. Баскетбол: Конспект лекцій / Я. С. Бойко, Є. В. Кравчук. – Харківська національна Академія міського господарства. – Харків: ХНАМГ, 2009. – 39 с.
3. Борисов О. О. Загальні основи теорії та методики спортивних ігор / О. О. Борисов, В. Г. Курочкін / Навчальний посібник. – К.: вид-во ПП «Люксар», 2004. – 236 с.
4. Гомельский А. Я. Баскетбол: секреты мастера. 1000 баскетбольных упражнений / А. Я. Гомельский. – М.: ФАИР, 1997. – 224 с.
5. Железняк Ю. Д. Спортивные игры. Техника, тактика, методика обучения / Ю. Д. Железняк. – М.: А.С.Т., 2007. – 256 с.
6. Колос В.М. Баскетбол: теория, практика: Методическое пособие / В. М. Колос. – Минск: Полымя, 1988. – 167 с.
7. Поплавський Л. Ю. Баскетбол: Навчальне видання / Л. Ю. Поплавський. – К.: Олімпійська література, 2004. – 448 с.

РЕФЕРАТИ В КУРСІ «АНГЛІЙСЬКА МОВА ПРОФЕСІЙНОГО СПРЯМУВАННЯ»

*Дроздович Н. Ю.,
старший викладач кафедри англійської
мови технічного спрямування № 2
Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут
імені Ігоря Сікорського»
м. Київ, Україна*

Можна з упевненістю сказати, що в умовах науково-технічного прогресу, коли все більше розвиваються і міцніють міжнародні контакти в

галузі науки, техніки і культури, можна розглядати іноземну мову в технічному університеті, як свого роду дисципліну, яка допомагає майбутньому фахівцеві опанувати знанням, що служитимуть необхідним для майбутньої професії. Практичне володіння іноземною мовою є сьогодні одним з необхідних умінь фахівців вищої кваліфікації будь-якого профілю. Знання іноземної мови невід'ємно характеризують особистість будь-якого фахівця, зокрема, інженера. Як відомо, сучасному інженеру доводиться вести пошук інформації, як у вітчизняній, так і в зарубіжній літературі, логічно осмислювати здобуту інформацію, користуватися різними видами читання, уміти підтримувати бесіду тощо. Крім того, розширення зв'язків із зарубіжними фахівцями вимагає від сучасного інженера уміння вільно спілкуватися іноземною мовою без перекладача, активно володіти загальноповсякденною лексикою та професійним словарним запасом. Без цього процес обміну інформацією на міжнародному рівні був би дуже ускладнений, що може негативно позначитися на результативності фахівця. Виходячи із сказаного, можна констатувати, що інженерам об'єктивно необхідно вільно володіти іноземною мовою для успішного вирішення своїх професійних завдань.

Однією з важливих форм індивідуальної роботи студента є написання реферату. Реферат – це самостійний твір, який засвідчує володіння предметом і літературою з певної теми, її основною проблематикою. Реферат є однією з форм інтерпретації тексту або декількох джерел, тому можна сказати, що він є новим, авторським текстом. Реферат – стислий точний виклад змісту документу, який поєднує основні фактичні відомості та висновки без додаткової інтерпретації або критичних зауважень автора реферату [1, с. 7].

При написанні реферату студенти повинні продемонструвати своє вміння шукати та розглянути необхідну науково-технічну літературу. Повинні проаналізувати проблему з конкретного питання також

продемонструвати логічне викладення своїх думок, вміння навести аргументацію і за необхідності узагальнити конкретне питання. Виконання рефератів сприяє поглибленню і закріпленню фахових теоретичних знань, отриманих студентами на практичних заняттях та при самостійному вивченні дисципліни, виробленню навичок аналізу явищ та процесів [2, с. 10].

Специфіка реферату полягає в тому, що в ньому немає розгорнутих доказів, порівнянь, міркувань, оцінок; в ньому дається відповідь на питання, що нове, суттєве в тексті з заданої проблеми; він не повинен відображати суб'єктивних поглядів на висловлюванні питання.

У студентів третього курсу КПІ ім. Ігоря Сікорського майбутніх інженерів в галузі авіа-та ракетобудування, реферат є однією з форм індивідуальної роботи. Студенти пишуть реферати згідно, заданих тем, або можуть вибрати тему, пов'язану з їхньою майбутньою спеціальністю. Наведемо приклади тем рефератів: *Aircraft, Aerodynamics and aerodynamic forces, Wing shape, Gliders and sailplanes, Flight simulators, Components of an aircraft, The autogiro* та інші.

Студенти повинні скласти план, переглянути літературу і відібрати матеріал, проаналізувати думки авторів зробити висновки. Студенти повинні написати реферат згідно вимог оформлення роботи на лексико-граматичному, синтаксичному та технічному рівнях.

Вивчення іноземної мови на сучасному етапі надає студентам можливість самостійно виконувати деякі види самостійної та індивідуальної роботи.

Література:

1. Анотування та реферування англійською мовою загальнонаукової та фахової літератури [Текст] : навч. посіб. / О. І. Горошко [та ін.] ; Нац. техн. ун-т «Харк. політехн. ін-т». – Х. : НТУ «ХПІ», 2011. – 192 с.

2. Г. О. Корсун, І. П. Кузьміна . Англійська мова професійного спрямування [Електронне видання]: Методичні вказівки до написання рефератів з дисципліни «Іноземна мова професійного спрямування» / Уклад.: Г. О. Корсун, І. П. Кузьміна. – К.: НТУУ «КПІ», 2014. – 89 с.

ВИХОВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ СТУДЕНТІВ, ЯК ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА

Задорожна О. М.,

кандидат педагогічних наук,

старший викладач кафедри хімії,

екології та методики їх навчання

Уманський державний педагогічний університет

імені Павла Тичини

м. Умань, Україна

Поглиблення екологічної кризи та її наслідків протягом кінця ХХ і початку ХХІ століття зумовили актуальність застосування заходів по боротьбі з можливими наслідками екологічних проблем, що передбачає перехід від споживацького до ресурсозберігаючого ставлення людини до природи. Процес формування екологічної культури суспільства базується, в першу чергу, на екологічній освіті молоді. Однією із Стратегій освіти для стабільного розвитку, Організацією Об'єднаних Націй СЕК на період до 2030 року є сприяння поширенню екологічної освіти на підготовку всіх педагогів, набуття знань і навичок, що сприяють вихованню екологічної культури, екологічно свідомого суспільства майбутніх педагогів.

Одним із результатів діяльності системи екологічної освіти та виховання є формування екологічної культури студентів педагогічних

вищих навчальних закладів. Як зазначено у Концепції екологічної освіти України (2001), особливе значення має екологічна освіта студентів педагогічних вищих навчальних закладів, майбутніх вихователів, учителів, які володіючи загальним високим рівнем екологічної культури, мають опанувати методику екологічної виховної роботи [4]. Реалізація такої екологічної освіти студентів потребує цілеспрямованих зусиль.

Аналіз педагогічних досліджень науковців свідчить, що проблемою екологічної культури, екологічної освіти і виховання молоді займалися О. Біда, В. Бровдій, О. Колонькова, Л. Лук'янова, Г. Пустовіт, Г. Тарасенко та ін., питання формування екологічної культури студентів знайшло відображення у працях В. Борейка, Л. Морозової, Т. Вайди, Н. Тверезовської та ін.

Мета дослідження – розглянути процес виховання екологічної культури студентів, як педагогічну проблему на основі аналізу психолого-педагогічної літератури.

Психолого-педагогічні дослідження свідчать, що науковці по-різному трактують процес виховання екологічної культури у студентів. За енциклопедичним словником культура – це сукупність матеріальних і духовних цінностей, створених людством у процесі суспільно-історичної діяльності, що охоплює з одного боку, технічні засоби виробництва, матеріальні цінності, а з другого, – духовні надбання в галузі науки, мистецтва, літератури, моралі, освіти тощо.

Як стверджує Л. Морозова, необхідною передумовою виховання культури є взаємодія суспільства і природи, реалізація її в підсистемі «культура – природа» цілісної системи «людина – природа», тобто культура є продуктом взаємодії суспільства та природи, і вона, в свою чергу, визначає способи і форми взаємодії людства з довкіллям.

Л. Морозова розглядає екологічну культуру в різних аспектах.

По-перше, вона є результатом діяльності людини з перетворення природного середовища відповідно до фізіологічних і соціальних потреб людини, тобто екологізоване природне середовище буття людини – фундаментальна цінність.

По-друге, екологічна культура характеризує рівень розвитку екологічної свідомості соціальних суб'єктів, починаючи з індивіда і закінчуючи людством у цілому; цей рівень відображав ставлення до природного середовища, як життєво необхідної цінності.

По-третє, екологічна культура – це творча діяльність людей у ході освоєння природного середовища, в процесі якої виробляються, зберігаються та розподіляються екологічні цінності [3, с. 90].

Таким чином, узагальнюючи різні аспекти трактування екологічної культури, можна сказати, що екологічна культура – це творча, свідомо діяльність людей, яка базується на етично-моральних, духовних цінностях, правилах поведінки особистості та проявляється у процесі освоєння і збереження навколишнього природного середовища.

Для розгляду процесу виховання екологічної культури студентів ми розглянули класичні педагогічні літературні джерела. Зокрема на переконання видатного вітчизняного педагога В. Сухомлинського, тільки активна взаємодія з природою здатна виховувати найкращі людські якості. Тому, екологічна культура має охоплювати: знання про взаємозв'язки в природі та усвідомлення людини як її частини; розуміння необхідності берегти навколишнє середовище; уміння і навички позитивного впливу на природу; розуміння естетичної цінності природи; негативне ставлення до дорослих людей і дітей, що завдають шкоди природному середовищу [5, с. 421].

Сучасні педагоги, такі як Л. Войтова, виокремлюють такі умови виховання екологічної культури у студентів вищих навчальних закладів:

- врахування вікових особливостей, як одного із елементів біологічної підструктури та соціального статусу;
- пробудження в свідомості студентів почуття приналежності й співучасті у творенні сьогодення і майбутнього через розуміння ідей інтеграції всього живого й довкілля;
- поетапна система еколого-професійної підготовки студентів, яка забезпечить засвоєння екологічних знань, перетворення їх у переконання та опанування уміннями реалізувати знання в екологічній діяльності за умови дотримання дидактичних принципів неперервності, міжпредметності, еколого-професійна спрямованість змісту навчального матеріалу;
- орієнтація на майбутню еколого-професійну діяльність з її адекватною мотивацією; корекція особистісних якостей шляхом поетапного оволодіння навичками організації та здійснення екологічної освіти в закладі освіти [2, с. 147].

Отже, як свідчить аналіз педагогічних досліджень, виховання екологічної культури студентів це складний і довготривалий процес. Його результатом повинно бути не лише оволодіння відповідними знаннями й уміннями, а й розвиток бажання активно захищати і покращувати природне середовище.

До функцій екологічної культури вчені відносять:

- виховну – формування певних стереотипів поведінки щодо природи, як окремого індивіда, так і суспільства в цілому;
- прогностичну – створення можливості передбачення наслідків людської діяльності, результатів перетворення природи;
- регулятивну – керування ставленням суспільства до природи в процесі господарської діяльності [1, с. 12].

Таким чином, узагальнюючи вище сказане, ми можемо стверджувати, що процес виховання екологічної культури у студентів вищих

навчальних закладів потребує послідовних планомірних дій із дотриманням усіх дидактично-виховних принципів, умов та системного підходу. Результатом даного процесу є цілісна сутнісна характеристика майбутнього фахівця, як один із показників рівня його фахової підготовки та цілісне особистісне утворення, що характеризується сформованим бережливим ставленням до навколишнього середовища.

Література:

1. Борейко В. Е. Прорыв в экологическую этику / В. Е. Борейко. – К. : Киевский эколого-культурный центр, 1999. – 128 с.
2. Войтова Л. Формування екологічної культури майбутніх соціальних педагогів у педагогічному ВНЗ / Л. Войтова // Проблеми підготовки сучасного вчителя : зб. наукових праць Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини / [гол. ред. : Побірченко Н.С.]. – Умань : ПП Жовтий О.О., 2012. – Випуск 5. – Частина 1. – С. 144-150 с.
3. Морозова, Л. Виховання екологічної культури особистості / Людмила Морозова // Вища освіта України. – 2001. – № 2. – С. 88-92.
4. Про концепцію екологічної освіти в Україні : Рішення Колегії Міністерства освіти і науки України № 13/6 – 19 від 20.12.2001 р. [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://www.osvita.irpin.com/viddil/v5/d33.htm>.
5. Сухомлинський В. О. Природа. Праця. Світогляд / В. О. Сухомлинський // Вибрані твори : в 5 т. / В. О. Сухомлинський; ред. кол. О. Г. Дзевєрін (гол. ред.), М. М. Грищенко, С. П. Заволока, О. В. Киричук [та ін.]. – К. : Рад. школа, 1977. – Т. 5: Статті. – С. 535–551.

ПРОБЛЕМИ ІНШОМОВНОЇ ОСВІТИ В ТЕХНІЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

*Іванченко Л. М.,
старший викладач кафедри англійської
мови технічного спрямування № 1
Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут
імені Ігоря Сікорського»
м. Київ, Україна*

Статус іноземної мови з кожним роком зростає. Володіння іноземною мовою стає необхідністю. Щоб отримати перспективну роботу необхідно знати іноземну мову, а деякі роботодавці вимагають знання двох і більше іноземних мов. Серед студентів немовних університетів, кожен другий студент вважає знання іноземної мови як важливу умову розвитку сучасної людини і також, як засіб досягнення ним більш високого рівня професійної діяльності. [1 с. 136].

Сьогодні багато організацій співпрацюють з партнерами за кордоном, тому їм потрібні співробітники, які могли б там представляти компанію. Така співпраця вимагає особистих контактів, де велику роль відіграє комунікація.

Знання іноземної мови розглядається роботодавцем як перевага, і заробітна плата працівнику зі знанням мови на 10 % – 15 % вища, ніж у працівника без знання мови. Це є мотивацією для студентів і робітників вчити мову.

Сучасний запит на професіоналів різних спеціальностей, які володіють не тільки професійними компетенціями, вимагає володіння і професійною іноземною мовою.

Вступив до вишу, багато студентів не готові до навчання за програмою вишу. Тому, наприклад, на першому та другому курсах в НТУУ «КПІ ім. Ігоря Сікорського» ми маємо програми вирівнювання знань і вивчаємо загально-технічну іноземну мову. В зв'язку з цим, викладачі іноземної мови в університеті оптимізують процес навчання, коригують цілі і задачі навчання, шукають нові шляхи організації своєї професійної діяльності і використання найбільш ефективних методів і прийомів викладання. На старших курсах студенти вивчають «Іноземну мову професійного спрямування». В процесі навчання «професійної іноземної мови» студенти повинні отримати знання з професійної лексики, яка необхідна для проведення ефективних усних і письмових комунікацій іноземною мовою в своїй професійній діяльності.

В закладах вищої освіти визначено компоненти змісту навчання іноземним мовам:

1. когнітивний компонент (досвід пізнавальної діяльності або системні знання)
2. діяльний компонент (досвід способів діяльності та досвід творчої діяльності)
3. емоційно-ціннісний компонент (досвід емоційно-ціннісного ставлення)

Якщо викладачі приділяють увагу виключно першому компоненту, тоді педагогічні засоби, що використовуються є малоефективними та не сприяють повноцінному засвоєнню студентами соціального досвіду. [2] Самостійно вивчити всі труднощі мови, а саме технічної, практично неможливо, тому кожен заклад вищої освіти розробляє такі методики навчання, які б давали гарні результати, і щоб студенти після закінчення вишу мали широкі можливості у виборі кар'єри.

На сьогодні сучасний стан іншомовної освіти у вищій технічній школі не є достатньо ефективним. У деякої частини випускників

технічних закладів вищої освіти зберігається недостатній рівень мовної підготовки, і це впливає на ефективність професійної діяльності. Для покращення ситуації розробляються найбільш придатні програми з навчання іноземних мов в технічних закладах освіти, які дають можливість підвищити затребування випускників на ринку праці. Але проблема іншомовної підготовки починається в школі. Тому дуже важливо змінювати і шкільні програми.

Навчання іноземної мови має збагачувати ціннісно-орієнтоване світосприйняття студентів, розвивати інтелектуальну, емоційну і діяльну сферу особистості. Все це можливо з використанням іншомовних текстів і спеціальних завдань і вправ, які відповідають певним вимогам. Тематика текстів повинна мати не тільки гуманітарну і професійну інформацію, але й знайомити з представниками майбутньої професії, а також відображати інтереси студентів. Багато студентів вважають, що більшість інформації, яку вони вивчають, не потрібна буде в їхній кар'єрі. Тому, при складанні програм і методик увага звертається на ці проблеми.

Іншомовна підготовка в закладі вищої освіти забезпечує майбутньому спеціалісту технічної спеціальності досягнення необхідного рівня іншомовної комунікативної компетенції. Це дозволяє йому практично використовувати іноземну мову в професійній сфері. Наша держава і заклади вищої освіти зацікавлені зробити все можливе, щоб випускники були конкуренто-спроможними у всьому світі.

Література:

1. Соколов, С. В., Проблемы развития профессионально-ориентированного иноязычного образования в технических вузах /С. В. Соколов // Проблемы и перспективы развития образования: Материалы междунар. научн. конф. Т. П. – Пермь: Меркурий, 2011. – 205 с.

2. Варникова, О. В., Формирование профессиональной компетентности студентов высшей школы в процессе иноязычной подготовки. URL: <http://www.dissers.ru/avtoreferati-dissertatsii-pedagogika/1/a21-1.php>

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ CLOUD-ІНТЕГРАЦІЇ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Козловський Ю. М.,

доктор педагогічних наук, доцент,

завідувач кафедри педагогіки та соціального управління

Національного університету «Львівська політехніка»,

м. Львів, Україна

Інформаційно-комунікаційне середовище закладу вищої освіти є «впливовим чинником запровадження інновацій у навчальний процес і його вдосконалення. Усі компоненти середовища – технічна, програмна, інформаційна, комунікаційна – є взаємозумовленими і взаємопов'язаними» [1, с. 27]. Водночас, «трендом розвитку інформаційно-комунікаційних технологій останніх років є застосування хмарних обчислень як моделі забезпечення повсюдного доступу до ресурсів. Освітні заклади долучаються до розроблення та впровадження власних академічних хмар на основі як загальнодоступних так і корпоративних платформ. інтегруючи згадані платформи науковці створюють гібридну хмару ВНЗ. У організаційному та технічному аспекті найпростіше розгорнути академічну хмару на основі загальнодоступних платформ, серед яких найбільшого поширення у вітчизняних ВНЗ набули Google Apps for education та Microsoft Office 365» [2, с. 65].

На думку провідних фахівців у галузі освіти та інформаційно-комунікаційних технологій «концепція хмарних обчислень продовжує еволюціонувати, тому її розуміння, сценарії використання та характеристики, основні види сервісів будуть уточнювати в процесі використання та обговорення всіма зацікавленими представниками як державного, так і комерційного секторів. Це має бути базою для запровадження подальших ініціатив щодо розвитку виробництва продукції з використанням сервісів хмарних технологій» [3, с. 154].

Реформування вищої освіти у контексті її інформатизації вимагає пошуку нових педагогічних напрямів для підвищення якості професійної підготовки фахівців. Одним з таких напрямів є інтегративний підхід до використання хмарних технологій у вищій школі. Мова тут йде не про технічний аспект (наприклад, інтеграція хмарних технологій у навчальний процес). Маються на увазі можливості інтеграції у хмарі навчального закладу з позицій взаємозв'язку розміщеної навчальної інформації з різних дисциплін. Таким чином, проблеми теоретичного обґрунтування та впровадження хмарних технологій в освіті є надзвичайно актуальними. Водночас, зростає актуальність і можливості використання освітньої інтеграції у закладах вищої освіти.

Теоретичні основи дослідження базуються на філософських положеннях про взаємозв'язок і взаємообумовленість явищ і процесів. Провідним методологічним підходом обрано інтегративний. Ураховано також вимоги інформаційного, індустріального, системного, середовищного, компетентнісного, синергетичного та діяльнісного підходів.

В. Биков, О. Спірін та О. Пінчук вважають, що «для створення широкого спектру й педагогічно виваженого використання *електронних освітніх ресурсів та програмних засобів* різного призначення, зокрема навчального й управлінського, доцільним є запровадження

індустріального підходу, що враховує психолого-педагогічні аспекти побудови методичних систем навчання й відкритого комп'ютерно орієнтованого навчального середовища та передбачає обов'язкове залучення до створення ЕОР науковців, викладачів, кращих вчителів навчальних закладів. Питома вага навчальної літератури, поданої в електронній формі, має невпинно зростати» [4, с. 192].

На нашу думку, найбільш доцільним шляхом реалізації проблемного підходу до професійного навчання є інтеграція. Ніякі інші підходи не здатні так ефективно оптимізувати процес підготовки кваліфікованого фахівця як науково обгрунтована інтеграція. Навіть стихійне впровадження інтеграції знань з ініціативи викладачів позитивно впливає на якість професійної підготовки, а науково обгрунтована інтеграція – це потужний потенціал підвищення якості змісту професійної освіти, що містить, зокрема, економію навчального часу, постійне оновлення змісту навчання та механізми архівації застарілих знань.

Cloud-інтеграція передбачає поетапну взаємодію елементів навчальної інформації, закладених у віртуальних персональних кабінетах студентів. Загалом такий кабінет містить окремі секції для конкретних навчальних дисциплін. Кожен викладач розміщує у хмарі свій власний курс, дидактичні матеріали, презентації, практичні заняття, які стосуються виключно цього курсу.

Реалізація на практичному рівні враховує особливості кожної спеціальності; передбачає поетапну взаємодію елементів навчальної інформації, закладених у віртуальних персональних кабінетах студентів; дає можливість студентам інтегрувати знання самостійно.

Література:

1. С. І. Семчук, С. М. Гаврилюк та О. Г. Бутенко, «Методологічні підходи формування інформаційно-комунікаційної компетентності майбутніх

фахівців дошкільної освіти», *Інформаційні технології і засоби навчання*, Т. 66, № 4, с. 24–41, 2018.

2. В. П. Олексюк, «Досвід інтеграції хмарних сервісів google apps у інформаційно-освітній простір вищого навчального закладу», *Інформаційні технології і засоби навчання*, Т. 35, № 3, с. 64–73, 2013.

3. Система психолого-педагогічних вимог до засобів інформаційно-комунікаційних технологій навчального призначення : монографія / [Гриб'юк О. О., Дем'яненко В. М., Жалдак М. І., Запорожченко Ю. Г., Коваль Т. І., Кравцов Г. М., Лаврентьєва Г. П., Лапінський В. В., Литвинова С. Г., Пірко М. В., Попель М. В., Скрипка К. І., Співаковський О. В., Сухіх А. С., Татауров В. П., Шишкіна М. П.] ; за ред. М. І. Жалдака. – К. : Атіка, 2014. – 172 с.

4. В. Ю. Биков, О. М. Спирін та О. П. Пінчук, «Проблеми та завдання сучасного етапу інформатизації освіти», *Наукове забезпечення розвитку освіти в Україні: актуальні проблеми теорії і практики (до 25-річчя НАПН України)*, с. 191–198, 2017.

РОЗВИТОК ТВОРЧОЇ АКТИВНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ У ПРОЦЕСІ ПОЗАКЛАСНОЇ РОБОТИ

Коломієць Я. О.,

магістрантка кафедри виховних

технологій та педагогічної творчості

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

м. Умань, Україна

У сучасному світі гостро стоїть проблема творчої активності молодших школярів. Розбудова державності України актуалізувала

потребу суспільства у творчих, обдарованих, розвинених громадянах, що, відповідно, зумовило необхідність створення в українській системі освіти умов важливих для розвитку й самореалізації кожної особистості, формування покоління, здатного навчатися впродовж усього життя.

Основне завдання вчителя сучасної школи – допомогти дитині розкрити свої творчі здібності. Хто ж, як не вчитель початкових класів, має побачити у кожній дитині неповторну особистість, навчити здобувати знання та використовувати їх у подальшому навчанні. Самостійність, активність, ініціатива – ось що сприяє розвитку творчих здібностей [1].

Проблема розвитку творчої активності особистості не є новою, викликаною лише реформуванням сучасної освітньої галузі. Упродовж багатьох років дослідженням творчої активності особистості займалися філософи, психологи, педагоги, а саме:

- філософські аспекти проблеми висвітлені в працях сучасних вітчизняних філософів В. Андрущенко, І. Бичка, В. Буряка, О. Клепнікова, І. Кучерявого;
- розглядається зазначена проблема й у працях психологів: Л. Бецмана, Д. Богоявленської, Л. Виготського, Д. Ельконіна, В. Зінченка, А. Кирсанова, Г. Костюка, О. Леонтьєва, О. Митника, В. Моляко, Я. Пономарьова, В. Роменця, Р. Ткача, Г. Щукіної;
- питання творчої активності розглядають педагоги: Ф. Байкова, І. Волкова, О. Келя, В. Киричука, Н. Кудряшева, Б. Мітюрова, В. Сухомлинського;
- педагоги-сучасники: Т. Агапова, Ш. Амонашвілі, І. Волошук, А. Горальський, А. Денисюк, О. Захаренко, Г. Костюшко, В. Кузь, О. Музика, Ю. Рева, О. Савченко, Л. Смольська, В. Тушева, тощо.

У працях, вище зазначених вчених, творча активність визначається як найвищий рівень творчої або ж пізнавальної діяльності.

Розглядаючи теоретичні положення наукових досліджень педагогів і психологів, творча активність найчастіше розглядається як стихійний процес творення нового і як сукупність властивостей особистості, які забезпечують її залучення в цей процес. Особливу увагу науковці акцентують на самостійності мислення учня, тому що тільки у творчій активності найбільш яскраво виявляється його індивідуальність.

Більшість авторів погоджуються з тим, що творча особистість – це індивід, який володіє високим рівнем знань, має потяг до нового, оригінального. Для творчої особистості творча діяльність є життєвою потребою, а творчий стиль поведінки – найбільш характерний [3].

Головним показником творчої особистості, її найголовнішою ознакою вважають наявність творчих здібностей, які розглядаються як індивідуально-психологічні здібності людини, що відповідають вимогам творчої діяльності і є умовою її успішного виконання. Творчі здібності пов'язані із створенням нового, оригінального продукту, з пошуком нових засобів діяльності [2].

Сисоева С. розглядає педагогічну творчість як цілісний процес професійної реалізації та самореалізації педагога в освітньому процесі і зазначає, що особливістю педагогічної творчості є те, що педагог реалізує свої особистісні і професійні творчі потенції засобом творення особистості дитини, а розвиток його творчого потенціалу зумовлений розвитком творчого потенціалу вихованця. Тому центральною ланкою педагогічної творчості є особистісно орієнтована розвивальна взаємодія суб'єктів навчально-виховного процесу, яка зумовлена специфікою психолого-педагогічних взаємовідносин між ними і спрямована на розвиток їх творчого потенціалу [4, с. 68].

Творчу активність необхідно розглядати в єдності двох сторін:

Перша (пов'язана з поняттям «творчість») – комплекс якостей і властивостей особистості, який сприяє повній реалізації її творчого

потенціалу й виражається в оригінальному, своєрідному мисленні й емоційності.

Друга (пов'язана з поняттям «активність») – ініціативність, енергійність, самостійність творчих дій і поведінки, мотивується потребою в самореалізації.

Зважаючи на загальноприйнятую психолого-педагогічну думку та досвід учителів, творчу активність можна тлумачити як найвищий рівень пізнавальної активності особистості, що виражається в здатності активізувати природні задатки й здібності, умінні нестандартно мислити, генерувати ідеї за умов відповідної мотивації та високого розвитку психічних процесів.

Отож, щоб виховати справжню творчу особистість, розвинути потенційні творчі можливості дитини, учителю необхідно володіти сучасними методами і засобами, які розвивають креативні риси особистості. Для реалізації такої мети педагог і сам повинен уміти творити, адже творчість – необхідна умова становлення самого педагога, його самопізнання, розвитку і розкриття як особистості.

Література:

1. Добридень А. В. Педагогічна творчість у професійній діяльності майбутнього вчителя початкової школи [Електронний ресурс] // Інституційний репозитарій Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини: <https://dspace.udpu.edu.ua/jspui/handle/6789/8966>
2. Добридень А. В. Розвиток творчої особистості учня у процесі виховної роботи педагога [Електронний ресурс] // Інституційний репозитарій Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини: <https://dspace.udpu.edu.ua/jspui/handle/6789/9102>

3. Добридень А. В. Формування творчої компетентності в учнів початкових класів [Електронний ресурс] // Інституційний репозитарій Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини: <https://dspace.udpu.edu.ua/jspui/handle/6789/7276>
4. Сисоєва С. О. Педагогічна творчість : монографія / С. О. Сисоєва. – Х.: Каравела, 1998. – 150 с.

ЗНАЧЕННЯ ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ДЛЯ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ БІОМЕДИЧНОЇ ІНЖЕНЕРІЇ

*Компанець Н. М.,
старший викладач кафедри іноземної
мови гуманітарного спрямування № 3
Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут
імені Ігоря Сікорського»
м. Київ, Україна*

З кожним роком вивчення іноземних мов викликає у суспільстві підвищену зацікавленість. Знання англійської мови говорить про освіченість людини, підкреслює її сучасність, відкритість, націленість на самовдосконалення. У наш час володіння іноземною мовою є невід'ємною складовою успішних людей. Також необхідно враховувати, що знання мов може відігравати важливу роль і давати переваги в особистій та професійній комунікації. На сьогодні однією з вимог роботодавців є знання кандидата базового, розмовного або вільного рівня англійської мови – в залежності від вакансії. Існує ряд посад, для яких потрібно поєднання професійної освіти і активного використання іноземної мови.

Уміння спілкуватися з представниками різних культур сприяє не лише розвитку кругозору, а й дозволяє піднятися по кар'єрних сходах. Таким чином, ми розуміємо, що необхідно пояснювати студентам важливість вивчення англійської мови, навести приклади використання мови в житті, нагадати про її міжнародну важливість, співвіднести мову з тією професією, яку вони обрали [1].

Серед безлічі професій у час високого науково-технічного прогресу перспективним напрямом для молоді стала біомедична інженерія, яка є міждисциплінарною наукою. Дана галузь порівняно молода і в Україні вона лише набирає обертів, тож майже вся база накопичених матеріалів у цій сфері здебільшого англійською мовою. Отже, окрім знань з медичних, біологічних й технічних наук, студенти мають володіти високим рівнем іншомовної підготовки. Це дасть змогу майбутнім фахівцям дізнатися про останні досягнення світової науки в їх професійній області.

Біомедична інженерія – прорив у медицині нового тисячоліття. Вона покликана створювати нові пристрої, розробляти інноваційні методики, що сприяють поліпшенню здоров'я і якості життя людей. Успішний розвиток медицини пов'язаний з використанням складних технічних систем, комп'ютерної техніки та робототехніки. Взаємодія спеціалістів з сучасною технікою та іноземними колегами однозначно потребує володіння англійською мовою на високому рівні. В професійній діяльності перед випускниками біомедичної інженерії можуть поставати наступні завдання: бесіда з використанням медичних і технічних термінів, складання і переклад документації з медичного обладнання, опис впровадження нових технологій і способів лікування; участь в семінарах, конференціях і презентаціях. В цілому, можна сказати, що робота для вивчення англійської – це найпотужніший мотиватор, адже в даному

випадку від рівня знання англійської мови залежить і самореалізація людини.

Вивчення мови може бути успішним лише тоді, коли воно має відношення до тієї справи, якою зайнята сама людина. Враховуючи професійну спрямованість студентів, викладач повинен правильно організувати навчальну діяльність, застосовуючи різноманітні методи ведення занять. Необхідно цілеспрямовано використовувати засоби і можливості іноземної мови у професійній підготовці фахівця з метою формування у нього комунікативної компетентності. Основне ж уміння, що виникає в рамках комунікативної компетенції – це вміння створювати і сприймати тексти, а також навички його аналізу. Розглядаючи різні професійні ситуації, людина, що вивчає мову, опановує цілий комплекс слів і виразів, які об'єднані в групу, так, що кожний наступний новий вираз виявляється природним наслідком попереднього. Це дозволяє людині глибше і повніше сконцентруватися на тих аспектах англійської мови, які відображають специфіку її професійної діяльності, тому процес вивчення може бути порівняно легким [1; 2].

Велику роль в підвищенні мотивації у студентів відіграє чергування різноманітних видів діяльності. Викладачі використовують на уроці різні види цікавої роботи: уроки-обговорення різних тем, в тому числі за спеціальністю; круглі столи; міні-конференції в групах; уроки-тести; уроки-презентації, а також відеоуроки. Важливими є практичні заняття по відеофільмах англійською мовою, що демонструють роботу різних медичних пристроїв та їх технічні характеристики, методи спрямованої адресної доставки лікарських препаратів, розвиток нанотехнологій і т. п. До того ж студенти технічних спеціальностей мають вдосконалювати свої знання з англійської завдяки підручникам та посібникам саме для інженерів. Оскільки, технічна мова насичена не лише

спеціальними термінами, а й складними граматичними конструкціями, не знаючи яких, деколи складно зрозуміти про що йде мова.

Суттєве значення останнім часом мають уроки, спрямовані на навчання студентів робити презентації англійською мовою за спеціальностями. Студенти відбирають матеріал для свого виступу за допомогою мережі Інтернет та технічних статей англійською мовою, з журналів в оригіналі [3]. Процес розробки проєкту сприяє створенню міцної мовної бази, збагаченню словникового запасу, розвитку комунікативних умінь, розширенню кругозору студентів.

В процесі проєктування учні підходять до усвідомлення важливості даної проблеми, а також до усвідомлення своєї ролі в її вирішенні. В роботі дотримується взаємозв'язок теорії і практики, під час творчого створення конкретного продукту студенти застосовують як певні наукові знання, так і власний досвід. Працюючи над презентаціями вони залучені в активну розумову діяльність, це дозволяє їм формулювати та виражати свою думку іноземною мовою. Таким чином, проєктна методика дає змогу найбільш повно розкрити особистість студента. Вона передбачає усунення прямої залежності учня від викладача шляхом самоорганізації та можливості прояву власної ініціативи. Модель навчання іноземним мовам на основі проєктної методики забезпечує ефективне засвоєння навчального матеріалу, дозволяє підготувати студентів до професійної діяльності, до того ж сприяє значному підвищенню рівня володіння англійською, формуванню стійких навичок і умінь її застосування в різних сферах спілкування.

Також основним механізмом передачі навчальної інформації у фаховій комунікації, є навчально-професійний дискурс майбутнього інженера. Студенти моделюють стандартні ситуації, які можуть виникнути в їх галузевій діяльності, пропонують і обговорюють ті чи інші

варіанти розвитку подій. Це розвиває у майбутніх професіоналів такі якості, як відкритість, гнучкість мислення, мобільність [4].

Висновки. На сьогоднішній день попит на технічних фахівців, які володіють спеціалізованою англійською мовою, зростає по всьому світу. Англійська стає найвпливовішою мовою на планеті через свою розповсюдженість. Ефективне практичне оволодіння мовою забезпечується системою комунікативних вправ і рольових ігор, що стимулюють інтерес студентів і їх творчу активність.

Помічено, що студентів, які добре володіють іноземними мовами, більш активно залучають до наукової роботи, довіряють представляти інститут на міжнародних конференціях і допускають до участі в грантах. Вони мають можливість стажування за програмами, що допомагає придбати безцінний досвід. Студенти, які володіють англійською мовою на високому рівні, при побудові своєї кар'єри, з більшою ймовірністю зможуть впроваджувати новітні стандарти якості в сфері своєї професійної діяльності. Крім того високоякісна іншомовна підготовка майбутніх фахівців біомедичної інженерії допоможе їм створювати нові пристрої та розробляти технології для підвищення якості надання медичної допомоги, в тому числі діагностики, моніторингу та лікування захворювань.

Література:

1. Колесник А. А., Волкова С. А. Актуальность владения иностранным языком в современном мире // Молодой ученый. – 2017. – № 3. – С. 562-564. – URL <https://moluch.ru/archive/137/38511/> (дата обращения: 24.01.2019).
2. Необходимость изучения английского языка и его роль в современном мире. // Вестник КазНУ. Серия филологическая. – 2012. – С. 128–131.

3. Фуфурина Т. А. Пути повышения мотивации при изучении английского языка у студентов МГТУ им. Н. Э. Баумана. Гуманитарный вестник, 2014, вып. 1. URL: <http://hmbul.bmstu.ru/catalog/pedagog/engped/156.html>
4. Кобильска І. І. Проектная методика преподавания английского языка для студентов инженерных специальностей: дис. канд. пед. наук / Кобильска Ірма Ігорівна – Москва, 2008. – 160 с.

**АКТИВІЗАЦІЯ ЧИТАЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДЛІТКІВ З
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИМИ ПОРУШЕННЯМИ ЗАСОБАМИ
ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ ПІДРУЧНИКА ЛІТЕРАТУРИ**

***Кравець Н. П.,**
кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри психокорекційної педагогіки
Національний педагогічний університет
імені М. П. Драгоманова
м. Київ, Україна*

Відповідно до концепції «Нова українська школа» учні повинні вміти працювати з писемною та ілюстрованою інформацією. Стосується це й учнів з інтелектуальними порушеннями, у яких наявні значні мовленнєві недоліки навіть у старшокласників, зокрема й порушення сигніфікативної функції мовлення. Читаючи, школярі не поєднують слова з мисленнєвими образами предметів, оскільки у свідомості не сформовані як еталони цілісних образів предметів, так і еталони слів, що означають назви цих предметів. Не відбувається поєднання мисленнєвого еталону слова з мисленнєвим образом предмету. Звідси неможливість правильно

сприйняти, зрозуміти та усвідомити сутність читаного друкованого чи ілюстративного матеріалу.

Питання використання ілюстративного матеріалу як одного з видів наочності у процесі засвоєння дітьми знань та умінь не нове. Значну увагу ролі ілюстративного матеріалу приділено в роботах відомих педагогів минулого, зокрема Я. Коменського, К. Ушинського, С. Русової та сучасних вчених (Я. Кодлюк, О. Савченко). Я. Кодлюк довела, що ілюстративний матеріал як структурний компонент підручника повинен повноцінно реалізувати провідні функції навчальної книги: (ілюстрація виступає копією знань, допомагає розкрити основу матеріалу, доповнює і конкретизує його, покращує ефективність засвоєння того, що вивчається; розвивальну (вплив ілюстрацій на учня з метою забезпечення розвитку психічних процесів, формування загально навчальних умінь і навичок, розвиток творчих здібностей); виховну: (розвиток емоцій та почуттів учня, формування системи цінностей); мотиваційну (забезпечення емоційно-позитивного стану за допомогою ілюстрацій, формування інтелектуальних почуттів, розвиток пізнавального інтересу до навчального матеріалу) [1, с. 184].

Серед провідних вчених-дефектологів, які у своїх роботах розглядали роль наочного матеріалу, насамперед ілюстративного, в роботі з дітьми з інтелектуальними порушеннями на уроках літератури, історії, географії, вартують праці І. Єременка, А. Капустіна, В. Синьова.

Ілюстративний матеріал сприяє розвитку мислення: учень-читач аналізує, порівнює, узагальнює; сприяє активізації сенсорного досвіду, допомагає засвоювати знання. Також ілюстративний матеріал виконує різноманітні функції, серед яких пізнавально-інформаційна, цільова, мотиваційна, виховна, самоконтролю, що важливо для даної категорії дітей, оскільки у них в певній мірі порушена вся сфера особистості, але кожний її структурний компонент порушений по-різному.

На уроках літератури завдяки ілюстративному матеріалу реалізуються притаманні художній літературі функції: корекційно-розвиткова, пізнавальна, виховна, естетична, індивідуального підходу. Завдяки ілюстративному матеріалу підвищується читацький інтерес учнів з інтелектуальними порушеннями, набуваючи сили, стійкості, тривалості. Ілюстрації активізують сприймання, уточнення, розуміння, усвідомлення та уявлення матеріалу, що читається, оскільки «ілюстративний матеріал забезпечує єдність візуального сприймання, активного мислення, мовленнєвої діяльності, що дуже важливо для учнів з інтелектуальними порушеннями» [3, с. 167].

Для учнів з інтелектуальними порушеннями робота з ілюстративним матеріалом у процесі читання твору – досить складний і важкий вид психофізичної діяльності. Тому ілюстративному матеріалу належить важлива роль у підручнику з літератури щодо впливу на засвоєння учнями з інтелектуальними порушеннями знань та умінь, корекції притаманних школярам порушень розвитку. Вміщена в підручнику «зображувальна наочність має корекційно-розвиткову спрямованість (предметні та сюжетні малюнки, серії сюжетних малюнків, фотографії, репродукції картин тощо), слугуючи розвитку і корекції сприймання, пам'яті, зв'язного мовлення, наочно-образного мислення, збагачення словникового запасу, корекції умінь читацької діяльності школярів. Завдяки вміщеним ілюстраціям в учнів формуються і розвиваються властивості уваги: концентрація, швидкість, стійкість, точність рухів зорового апарату, що позитивно впливає на процес читання як вголос, так і мовчки» [4, с. 316].

З огляду на те, що в кожному класі спеціальної загальноосвітньої школи навчаються діти з різним рівнем розвитку пізнавальних можливостей, вони потребують індивідуального підходу [2]. Стосується це й уроків літератури, оскільки, як свідчать результати наших

спостережень уроків літератури, навіть старшокласники досить пасивні на уроках, чекають перерви, щоб подивитися в мобільний телефон та гратися в будь-яку гру, що, переважно, ніякої користі не приносить.

З метою зацікавлення та активізації підлітків до читання творів художньої літератури, крім іншої наочності, використовуємо ілюстрації з підручників літератури. Ілюстрації використовуємо як перед початком читання твору, щоб учні зрозуміли, про кого чи про що будуть читати, пропонуючи їм семантизуючу ілюстративність та сюжетні ілюстрації. Так, перед читанням у 5 класі вірша Г. Черінь «Українські квіти», насамперед виявили знання учнів про зображені в підручнику квіти: де ростуть, яке їхнє призначення, оскільки не всі школярі знають назви квітів та й самі квіти, щоб безпосередньо розпізнавати їх. Запитання евристичного спрямування: *Чому дітей названо українськими квітами?* – допомогло зрозуміти основну думку вірша.

Читаючи у 7 класі оповідання-казку В. Чухліба «Пісня тоненької Очеретини», учні з цікавістю розглядали в підручнику ілюстрацію до твору, визначали, де хто із героїв казки зображений, із задоволенням імітувати їхні голоси, читаючи твір за ролями.

Перед читанням у 7 класі (школа з рос. мовою навчання) оповідання В. Астаф'єва «Гуси в польнях» спочатку ознайомили учнів з ілюстрацією до твору, розглянувши її та обговоривши сутність зображеного. Водночас звернулися до досвіду школярів, які наводили власні приклади про те, як люди допомагають взимку вижити тваринам і птахам. Кожен намагався розповісти щось цікаве, вважаючи його найголовнішим. Також використали прийом словесного малювання, запропонувавши «намалювати» своє бачення читаного уривку, враховуючи індивідуальні особливості кожного учня.

Перед читанням уривку з твору Марка Вовчка «Інститутка» учні за допомогою ілюстрації допускали, яка ж розмова відбувається між пані і

бабусею у панському саду з огляду на те, як зображено героїнь. Свої припущення уточнили й закріпили, прочитавши уривок.

Отже, використання ілюстративного матеріалу підручника на уроках літератури в роботі з учнями з інтелектуальними порушеннями активізує підлітків до читання художньої літератури, підвищує мотивацію та інтерес до читацької діяльності, забезпечує сприймання, розуміння та усвідомлення читаного матеріалу.

Література:

1. Кодлюк Я. П. Теорія і практика підручникотворення у початковій освіті: підручник для магістрів та студентів педагогічних факультетів. К. : Інформаційно-аналітична асоціація «Наш час», 2016. – 368 с.
2. Кравець Н. П. Індивідуальний підхід як основа корекційної роботи з розумово відсталими дітьми на уроках читання // Нова педагогічна думка: / вик. обов. гол. ред. М. Віднічук. Рівне, 2006. – № 3. – С. 55–59.
3. Кравець Н. П. Стан організації позакласного читання підлітків з особливими освітніми потребами // Topical issues of education. Collective monograph. – Pegasus Publishing, Lisbon, Portugal, 2018. – P. 119–133.
4. Kravets N. P. Reading book as effective means to the formation readers' skills of mentally retarded pupils / N. P. Kravets // Prospects for development of education and science: Collection of scientific articles – Academic Publishing House of the Agricultural University Plovdiv, Bulgaria, 2016. – P. 314–317. URI <http://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/10884>

СУТНІСТЬ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПРИ ПРОВЕДЕННІ УРОКУ ПРАВОЗНАВСТВА У ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Криштанович М. Ф.,

*доктор наук з державного управління, доцент,
професор кафедри педагогіки та соціального управління
Національний університет «Львівська політехніка»
м. Львів, Україна*

Криштанович С. В.,

*кандидат наук з державного управління,
доцент кафедри економіки та менеджменту
Львівський державний університет фізичної культури
м. Львів, Україна*

Запровадження ІКТ при проведенні уроку з правознавчих предметів у закладах загальної середньої освіти можна використовувати на усіх періодах: як і при підготовці уроку, так і у навчальному процесі; пояснення нового матеріалу, закріплення та повторення.

В даному етапі ІКТ виконує наступні функції [1]:

1. В діяльність учителя входять:

- основа навчального повідомлення;
- наочний підручник;
- тренажер;
- спосіб діагностики і контролю.

2. У функціонування робочого інструменту:

- це спосіб підготовки та зберігання текстів для проведення уроку з правознавства;
- графічний редактор;
- методичний прийом підготовки до навчання основ правознавства.

До приготування до уроку та його проведення учитель може користуватися різними програмними матеріалами [2]:

1. За допомогою програмних матеріалів він може скласти необхідні плани і визначити засоби проведення занять з правознавства, котрі дозволено користуватися на різноманітних стадіях уроку, але їх застосування учителю вдається не просто. Адже не знання мови програмування не можливо без спеціальних знань і навичок підготуватись до занять.

2. Можливості підготовки до проведення уроку з правознавства є, але потрібно використовувати готові програмні матеріали, а це енциклопедії, навчальні програми та ін. Використання ІКТ на уроці правознавства у ЗЗСО дає великі шанси для виготовлення та використання не простого наочного, але і супроводу при виконуванні практичних занять. Крім того, на уроці учень самостійно може відтворювати всі демонстраційні матеріали котрі показував учитель. Попри те, що учень зможе самостійно зупиняти, переривати чи повторювати ту частину уроку, котра погано засвоїлась. Отакий підхід розвиває та сприяє підняттю зацікавленості учнів до цієї дисципліни.

3. Чималу допомогу при підготовці до проведення уроку з правознавства надає учителю пакет Microsoft Office, що включає в себе електронні презентації PowerPoint та текстовий процесор Word і базу даних Access.

4. Системна база даних ІКТ передбачає чималу попередню діяльність за допомогою котрої можна отримати результативне та різностороннє систематичне навчання учнів під час їх перевірки набутих знань і умінь з правознавства.

5. Електронні презентації дають перспективу учителю при найменшій підготовці та малих втратах часу підготуватись до уроку з правознавства. Уроки, складені за сприянням Power Point, це якісно та результативно.

Інтегрування нормального уроку з правознавства, за умов використання ІКТ, робить процес навчання більш цікавим, різноманітним та інтенсивним і дозволяє учителю перекласти на них більшу частину своєї роботи. Для прикладу, процес запису учнями визначень права та нових важних частин матеріалу стає більш швидким, тому, що учитель не повторяє текст декілька разів бо він вивів його на екран, а учень не чекає, коли учитель повторить саме ту необхідну йому частину визначення.

Інформаційно-комунікативні технології в процесі проведення уроку з правових дисциплін дають право:

- докорінним чином перетворити діяльність освітнього процесу, формуючи в учнів послідовне мислення;
- раціонально підготувати пізнавальну функцію учнів;
- використовувати ІКТ з метою індивідуального освітнього процесу і звернутися до сучасних засобів.

Можна виділити п'ять першочергових завдань ІКТ [3], завдяки котрим процес проведення уроку з правознавства значно посилює його результативність:

- запровадження ІКТ поглиблює перспективу надання книжкового повідомлення з правового виховання;
- ці технології підсилюють мотивацію учнів у вивченні правових дисциплін. Сучасне забезпечення ІКТ, саме по собі часто сприяє підняттю зацікавленості учнів до навчання, і дає можливість регулювати учителеві подання академічних задач за складнощами та виробляти в учнів правову культуру. Окрім того, із запровадженням ІКТ усувається одна з головних причин негативного ставлення учнів до освіти – неуспішність;

- єдиним з найбільших та суттєвих прогалин системи освіти полягає в тому, що вона не вбезпечує активне включення учнів в освітній процес, а використання елементів ІКТ сприяють активному залученню учнів до вивчення дидактичного матеріалу з засад правознавства;
- з допомогою ІКТ значно розширюються набори із застосуванням дидактичних правових завдань. Вони дають змогу вдало їх вирішувати в ході навчання;
- використання ІКТ дає змогу системно і успішно втілювати в життя контроль за дією учнів в оволодінні ними основ правознавства і при цьому забезпечуючи якісне керування освітнім процесом.

Висновки. Але слід підкреслити, що використання ІКТ при проведенні уроку з правознавства у закладах загальної середньої освіти потребує значних зусиль, а саме – конкретних знань та вмінь з педагогіки та відповідного рівня володіння вчителем електронними ресурсами.

Таким чином використання інформаційно-телекомунікаційних технологій в ході проведення уроку правознавства підвищує доброякісне навчання; удосконалює зміст освіти, розширює методи й організаційні форми навчального процесу; забезпечує значний науковий і методичний рівні викладання забезпечує індивідуальний підхід у навчанні; стимулює самостійну роботу учнів; урізноманітнює наочність навчання.

Література:

1. Линьов К. О. Управление информационными системами : навч. посіб. / Костянтин Олександрович Линьов. – К. : Вид-во «Університет» КМПУ ім. Б. Д. Грінченка, 2009. – 41 с.
2. Вембер В. П. Информатизация освіти та проблеми впровадження педагогічних програмних засобів в навчальний процес / В. П. Вембер //

Інформаційні технології і засоби навчання [Електронний ресурс]. – 2007. – № 2 (3). – Режим доступу : www.ime.edu-ua.net/em3/emg.html

3. Жук Ю. О. Характерні ознаки структури комп'ютерно орієнтованого навчального середовища / Ю. О. Жук, О. М. Соколюк // Інформаційні 197 технології і засоби навчання : зб. наук. праць / [за ред. В. Ю. Бикова], Ін-т засобів навчання АПН України. – К., 2005. – С. 100–108.

ПРОФЕСІЙНО-ОРІЄНТОВАНИЙ ПІДХІД ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ КУЛЬТУРИ СПІЛКУВАННЯ СТУДЕНТІВ НА ЗАНЯТТЯХ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

*Леонова О. М.,
старший викладач кафедри англійської
мови технічного спрямування № 2
Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут
імені І.Сікорського»
м. Київ, Україна*

В сучасних умовах все більш гостро відчувається потреба в людях, які володіють культурою мовного спілкування та здатних вільно звертатися на іноземній мові. Інтернаціоналізація відносин в діловому світі підвищує вимоги до якості навчання іноземній мові в умовах вищої школи і визначає необхідність пошуку шляхів удосконалення рівня іншомовної комунікативної культури випускників сучасних вищих закладів.

Зміст професійно-орієнтованого навчання характеризується здатністю до розв'язання професійних задач, розвиненим мисленням і

свідомістю. Професійно-орієнтоване навчання розглядають як складне особистісне утворення, яке включає в себе структурні компоненти, якостей особистості та здатність до самовдосконалення. При вивченні іноземної мови, в недостатній мірі використовуються вправи, які сприяли б формуванню культури мови. Це безумовно знижує професійний рівень майбутніх фахівців та їх готовність до іншомовного спілкування.

Перший вид умінь включає використання невербальних засобів спілкування, передача раціональної і емоційної інформації і т. д. Другий вид умінь є здібністю до встановлення зворотного зв'язку, до інтерпретації значення у зв'язку із зміною навколишнього середовища. Третій вид характеризується умінням сприймати позицію співбесідника, чути його, а також імпровізаційною майстерністю, що включає уміння без попередньої підготовки включатися в спілкування і організувати його. Володіння цими уміннями в комплексі забезпечує комунікативне спілкування [2, с. 19].

Виділяють чотири основні стадії спілкування: 1) орієнтування в навколишніх умовах, дистанція взаємодії в залежність від мети, соціальний контекст (залежно від мети спілкування); 2) формування смислового змісту висловів (підбір лексики мовних оборотів і т. д.); 3) безпосередній хід спілкування, обмін висловами, орієнтованими на партнера, мовну взаємодію (саме комунікативний акт); 4) відключення від співбесідника, вихід з ситуації [1, с. 23]. Новий матеріал сприймається студентом на слух, а його значення розкривається за допомогою зорової невербальної наочності – діапозитивів, діафільмів, кінофільмів.

Розвитку пізнавальної та професійної діяльності, творчого самовираження майбутніх педагогів сприяють спеціальні завдання, що спонукають до багатоваріантного розв'язання. Дуже важливу роль відіграє творча обстановка у процесі навчання. Найефективнішими моделями навчання вважають організацію творчого пошуку на основі

систематичного вирішення проблем за допомогою використання дидактичних ігор [3, с. 146].

В структурі дидактичної гри виділяють чотири етапи: орієнтація – представлення теми, що вивчається, характеристика імітації та ігрових правил, огляд загального ходу гри; підготовка до проведення – виклад сценарію, ігрових завдань в тому числі графічних, ролей, процедур. Для проведення гри важливо детально опрацювати ігровий задум або сценарій, у якому мають бути відображені сюжетна схема, загальний план гри. [4, с. 87] Складаються вони з таких розділів, як опис ігрової обстановки, атрибутів гри, розроблення репертуару ігрових дій; створення методичних рекомендацій, вказівок для учасників гри; проведення гри – організація і фіксація ігрових дій, коригування неточностей тощо; обговорення гри – описовий огляд – характеристика «подій» гри та їх сприйняття неточностей учасниками [2, с. 291].

Резюмуючи вищевказане, слід зазначити, що формування професійної іншомовної комунікативної компетентності студентів нелінгвістичних вузів вимагає підпорядкування цілей навчання іноземної мови цілям вищої професійної освіти і відповідно розробки системи навчання, орієнтованої на практичні потреби майбутніх фахівців. Основою іншомовного навчання повинні стати міжпредметна взаємодія викладачів та тісний взаємозв'язок загальнопрофесійних, спеціальних дисциплін і дисципліни іноземна мова професійного спрямування. Іншомовна комунікативна компетентність забезпечить випускнику вузу можливість повноцінно працювати з закордонними інформаційними джерелами, знайомитися з новими світовими технологіями та тенденціями в певній галузі, встановлювати контакти з зарубіжними партнерами в процесі професійної діяльності, сприятиме входженню у світове професійне співтовариство та забезпечить успішне функціонування в ньому.

Література:

1. Бацевіч Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики: Підручник. – К.: Видавничий центр «Академія». – 2004. – 344 с.
2. Гальскова Н. Д. Современная методика обучения иностранному языку: Пособие для учителя / Н. Д. Гальскова. – М. : АРКТИ-Глосса, 2010. – 165 с.
3. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології: Навчальний посібник. К.: Академвидав. – 2004. – 352 с.
4. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / Науковий редактор українського видання доктор пед. наук, проф. С. Ю. Ніколаєва. – К. : Ленвіт, 2003. – 273 с.

DUAL EDUCATION SYSTEM IN UKRAINE

Medkova O. M.,

*Lecturer of the Department of the English
Language of Technical Orientation № 2
National Technical University of Ukraine
“Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute”
Kyiv, Ukraine*

Prykhodko D. S.,

*Lecturer of the Department of the English
Language of Technical Orientation № 2
National Technical University of Ukraine
“Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute”
Kyiv, Ukraine*

The contemporary educational community of Ukraine has made some steps to find new ways, up-to-date approaches, methods and techniques for teaching. Mostly, the higher education system focuses on providing academic theoretical knowledge. There is beyond any doubt of importance of fundamentals as the basis of theoretical knowledge. Nevertheless, it must be admitted that the modern technical students feel the lack of practical knowledge, vocational training and relevant knowledge. The graduates face certain problem while applying for a job as employers prefer hiring skilled professionals. To prepare young specialists that are ready to work right after leaving the higher educational establishment is the main task of today's educational system. It especially concerns IT specialities on account of rapid development of information technologies. The whole system of education and curricula cannot change as quickly as it occurs in IT sphere.

The problem of the lack of practical professional knowledge and training can be solved with active introduction of advanced dual education system as an integral part of the whole higher education system. The definition of dual education can be given as follows: a dual education system is a combination of apprenticeships at an enterprise or office of a company doing certain work, involving a trainee into a real working process and theoretical learning at educational establishment (vocational school, college, university) as a whole system of studying.

The system of apprenticeship is rather old and was the only possibility to gain the vocational education for craft trades and industry. Mostly, apprenticeship training in Ukraine is concerned "vocational school" or "vocational college." It had good traditions and made great progress as well. University education was aimed to give mostly academic theoretical knowledge. Some kind of practical course was provided for four- or five-year students at enterprises, but it lasted for a month and was formalized.

The dual education system has been practiced in many European countries and North America for, at least, 50 years (namely, in Germany). In other countries of the world the system is gaining a lot of popularity as it shows successful results, and furthermore, it is effective in reducing unemployment among young specialists [1].

On December 26th, 2017 the Ministry of Education and Science of Ukraine adopted the conception of training specialists applying dual education system. In 2019 the Ministry is planning to change the education laws to introduce the system into education. It is assumed that one or two days a week will be given for traditional studying at the university and most of the time students will work at enterprises, companies for training, having got experience, earning money, and standing a good chance to be hired by the employer. Furthermore, it will help to set a dialogue going between education and the job market. As a result, the laws will have to be adopted in the nearest future, but some experts of the Ministry consider that it will take more than 5 years to apply the system in educational process in the country.

Nowadays some Ukrainian companies have already started testing dual education system as the pilot project. Together with universities they are working out curriculum, where 70 per cent (some experts propose from 25 to 50 per cent) of the academic time will be given for practical education for a trainee at a company.

It is worth mentioning that dual study program successfully started at the Institute of Physics and Technology of Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute expanding cooperation with Samsung Electronics Company, which has been carrying out for 10 years. “More than 150 students have passed internship at Samsung Institute in Ukraine. Furthermore, more than 220 graduates are working at SRK Samsung in Ukraine and this makes 40 per cent of the overall number of colleagues. Samsung Electronics provides students with educational internship, research projects and students regularly interact with colleagues”

[2]. Since 1995 the Institute of Physics and Technology has been providing the dual education or so-called physical-technical dual system even for the students who are planning to devote themselves to science.

The new approach of training students will make University reorganize its work. Thus, certain steps have to be taken to introduce the system:

- 1) to fix the proportion of time for apprenticeship and theoretical learning in the lectures;
- 2) to regulate the collaboration with potential employers and work out official articles of apprenticeship, a special contract between an apprentice and a company. The most difficult part of applying the system is to find partners who are interested in joining the program;
- 3) to set equal interrelation between university supervision and employers;
- 4) to work out standards of the content, terms, structure of practical vocational job (as all companies are specialized and have different conditions);
- 5) to define how final results have to be tested and what kind of a certificate (if needed) should be given;
- 6) to find the way to reckon additional points to the total point account of the student who has full-time job relevant to the future specialization;
- 7) to determine how and who has to give financial support for utilizing the program.

To sum up, there are a lot of to be done to make the dual education system successful and helpful for the student as a skilled, well-prepared specialist, who is competitive, demanded at a job market, meeting all modern requirements of employers. The employer has to be ready to share professional knowledge, accumulated experience, to create certain and appropriate conditions for apprenticeship. The responsibilities of educational institution with experts of the Ministry are much greater – to reorganize the traditional

system of education and arrange advanced dual education system adopting some experience which shows good results.

References:

1. Pogatsnik, M. (2018). Dual Education: The Win-Win Model of Collaboration between Universities and Industry. International Journal of Engineering Pedagogy (iJEP). Available: https://www.researchgate.net/publication/325404060_Dual_Education_The_Win-Win_Model_of_Collaboration_between_Universities_and_Industry. Last accessed 28th Jan 2019.
2. Stephanovych, P. (2018). *Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute and Samsung R&D are expanding cooperation in the area of dual education*. Available: <https://kpi.ua/en/node/16792>. Last accessed 28th Jan 2019.

ФОРМУВАННЯ У МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРІГАЮЧОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ

Приятельчук В. О.,

магістрантка кафедри виховних

технологій та педагогічної творчості

Уманський державний педагогічний університет

імені Павла Тичини

м. Умань, Україна

У суспільстві, побудованому на гуманістичних, демократичних принципах, здоров'я людини та її повноцінний розвиток є найвищими цінностями, запорукою міцності й життєстійкості держави. У сучасних

умовах реформування освітньої галузі здоров'я підрастаючого покоління розглядається не тільки як важливий соціальний та індивідуальний ресурс, а і як провідний показник прогресу суспільства, ознака гармонійного й комфортного середовища для особистісного самовираження громадян.

Вивчення й аналіз відповідної методичної та наукової літератури вказують на недостатнє дослідження з розвитку здоров'язбережувальної компетентності. Поняття, що стосуються компетентнісного підходу у педагогіці, розкриваються у працях багатьох учених (Н. Бібік, С. Бондара, Н. Глузман, І. Зимньої, Н. Кузьміної, А. Маркової, О. Овчарук, О. Пометун, С. Ракова, О. Савченко, В. Сластьоніна, О. Чернишова, Л. Хоружої, А. Хуторського, С. Шишова та ін.).

Поняття «здоров'язбережувальна компетентність» передбачає сукупність фізичних та інтелектуальних якостей і властивостей людини, необхідних для самостійного й ефективного розв'язання різних життєвих ситуацій, створення кращих умов для себе, свого здоров'я в конструктивній взаємодії з іншими [3].

На думку О. Ващенко «здоров'язбережувальна компетентність» – це комплекс знань, умінь, ставлень та цінностей, які спрямовані на збереження й укріплення здоров'я – свого та оточуючих, на уроках та в позаурочній діяльності [1, с. 4].

Воронін Д. стверджував, що здоров'язбережувальна компетентність передбачає не тільки медично-валеологічну інформативність, але й застосування набутих знань на практиці, володіння методиками зміцнення здоров'я й запобігання захворюванням [2, с. 25].

Малашенко М., спираючись на тлумачення поняття здоров'язбережувальної компетентності, її складові та етапи її формування, визначив основні здоров'язбережувальні компоненти:

- *аксіологічний* (формування ціннісно-орієнтованих установок на здоров'я, здоров'язбереження та здоров'явідтворення, як невід'ємної частини життєвих цінностей і світогляду);
- *гносеологічний* (формування системи наукових і практичних знань, умінь і навичок поведінки у повсякденній діяльності, які забезпечують ціннісне ставлення до особистого здоров'я та здоров'я оточуючих людей; розвиток знань про здоровий спосіб життя);
- *екологічний* (усвідомлення того, що людина як біологічний вид існує, у єдності з біосферою);
- *емоційно-вольовий* (прояв психологічних механізмів, спрямованих на формування досвіду взаємовідносин особистості та суспільства; формує такі якості особистості, як організованість, дисциплінованість, обов'язок, честь, гідність);
- *здоров'язбережувальний* (являє собою систему вправ, спрямованих на вдосконалення навичок і вмінь щодо особистої гігієни, догляду за своїм одягом, місцем проживання, навколишнім середовищем, дотримання режиму дня, режиму харчування, чергування праці та відпочинку, попередження шкідливих звичок, функціональних порушень та захворювань тощо);
- *фізкультурно-оздоровчий* (передбачає підвищення рухової активності, забезпечує загартовування організму, високі адаптивні можливості; підвищення працездатності) [4].

Будь-яка педагогічна діяльність має бути здоров'язбережувальною, оскільки передбачає створення відповідних умов навчання дитини, раціональну організацію освітнього процесу (відповідність індивідуальних особливостей особистості, її навчального і фізичного навантаження віковим, статевим, гігієнічним вимогам та віковим можливостям дитини, необхідний, достатній і раціонально організований руховий режим).

Також забезпечення гармонійного розвитку природних здібностей особистості: її розуму, моральних та естетичних почуттів, потреби в діяльності, оволодіння початковим досвідом спілкування з людьми, природою, мистецтвом, забезпечення школяреві можливості збереження здоров'я за період навчання в школі, формування у нього необхідних знань, вмінь та навиків щодо дотримання здорового способу життя, уміння використовувати отримані знання в повсякденному житті.

Підсумовуючи вище сказане, можемо зробити висновок, що вчитель початкової школи має цілеспрямовано впроваджувати елементи здоров'язбереження в освітньо-виховний процес, що призведе до значного покращення усіх рівнів здоров'я учнів та сформованості в них здоров'язбережувальної компетентності, здатності використовувати отримані знання на практиці.

Література:

1. Ващенко О. М. Фізкультурно-оздоровчі заходи в режимі навчального дня молодшого школяра : навч.-метод. посіб. / О. М. Ващенко, В. М. Єрмолова, Л. І. Іванова та ін. – Кам'янець-Подільський : Абетка, 2012. – 192 с.
2. Воронін Д. Є. Здоров'язбережувальна компетентність в соціально-педагогічному аспекті / Д. Є. Воронін // Педагогіка, психологія та мед. – біол. проблематика фіз. виховання і спорту. – 2006. – № 2. – С. 25–28.
3. Добридень А. В. Теоретичні аспекти здоров'язбережувальної компетентності майбутніх учителів початкової школи [Електронний ресурс] // Інституційний репозитарій Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини: <https://dspace.udpu.edu.ua/jspui/handle/6789/8968>

4. Малашенко М. П. Шляхи реалізації здоров'язбережувальних освітніх технологій у початковій школі / М. П. Малашенко // Основи здоров'я. – № 2 (14), лютий. – 2012.

ФОРМУВАННЯ У МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ВІДПОВІДАЛЬНОГО СТАВЛЕННЯ ДО ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ

Продан В. В.,

магістрантка кафедри виховних

технологій та педагогічної творчості

Уманський державний педагогічний університет

імені Павла Тичини

м. Умань, Україна

Проблема здоров'я дітей останнім часом набула особливого значення і вже не один рік є предметом обговорення педагогів, лікарів, учених. Тільки здорова людина має перспективу отримати належну освіту, стати гарним фахівцем, створити сімейний добробут, реалізувати свої кар'єрні та суспільні амбіції.

Можна з упевненістю стверджувати, що можливості опанування навчального матеріалу залежать від здоров'я дитини. Власне вимогою сучасності є не лише володіння знаннями та певним набором умінь і навичок, а ще й усвідомлення життєвих цінностей, життєвої мети, що разом складає компетентність особи [2].

Серед науковців, які займаються питаннями формування ціннісних орієнтацій дітей на здоровий спосіб життя, слід відмітити дослідження І. Бега, Г. Ващенко, Т. Глазько, Р. Купчинова, С. Лапаєнко, Н. Нікіфорова, С. Омельченка, Н. Паніної, Т. Титаренко, О. Яременка, та

інших. Із зарубіжних учених проблему здорового способу життя досліджують К. Гланз, Х. Данеш, М. Левіс, Г. Маклауен, Б. Рімер, Р. Фішер, Д. Хамбург, Л. Хей та ін.

Автори Г. Зайцев, Н. Захаревич, В. Казначеев, В. Колбанов вказують, що вирішення проблем здоров'я молодших школярів має бути пов'язане не з традиційними гігієнічними, медичними заходами, що здійснюються паралельно з освітнім процесом, а з організацією шкільної оздоровчої системи, складові компоненти якої органічно вплітаються в зміст педагогічного процесу.

Завданням вчителів початкової школи є формування у дітей:

- світогляду, що спрямований на збереження власного здоров'я, активну мотивацію щодо зміцнення здоров'я;
- знання, вміння та навички безпечної поведінки;
- здатність передбачати наслідки своїх вчинків, розвивати вміння прогнозувати можливість виникнення небезпеки, вчити самостійно приймати рішення;
- вчити жити учнів у гармонії з природою, дбайливо ставитися до довкілля;
- створювати умови для формування творчої, духовно і фізично здорової особистості.

У процесі формування в учнів початкової школи навичок здорового способу життя доцільно керуватися такими пріоритетами:

- дотримуватися конфіденційності;
- надавати позитивну інформацію;
- бути порадником, а не моралістом;
- поважати думку й позицію дитини;
- акцентувати увагу дитини на власних позитивних рисах, характеристиках і здобутках [1].

На думку дослідників, у цій роботі, вчитель повинен реалізувати наступні принципи:

1. Відповідність змісту роботи потребам особистості.
2. Свочасне виявлення дітей «групи ризику» та надання їм допомоги.
3. Активізація зворотного зв'язку – надання можливості учням висловлювати свої думки та почуття.
4. Добровільність – мотивувати та пропонувати, а не примушувати та диктувати.
5. Позитивна спрямованість – зміцнення позитивної позиції особистості, щодо власної спроможності підтримання оптимального стану здоров'я.
6. Опиратися на позитивні моменти – не стільки залякувати наслідками шкідливих звичок, скільки привертати увагу й посилювати симпатію до людей, які дотримуються здорового способу життя.
7. Об'єктивність – інформація не повинна зводитись до формальних гасел.
8. Слід пам'ятати, що некваліфікована, необережна інформація може створити атмосферу таємничості та загадковості, спровокувати реакцію на «заборонений плід».
9. Залучення батьків, медичних працівників, психологів, соціологів, юристів до пропаганди та сприяння утвердженню у свідомості учнів принципів здорового способу життя.
10. Систематичність – вся профілактична робота з превентивного виховання має передбачати комплекс заходів, спрямованих на формування свідомого ставлення до власного здоров'я.
11. Врахування вікових та індивідуальних особливостей дітей.

Для позитивної мотивації здорового способу життя в учнів початкової школи педагоги мають керуватися такими критеріями:

➤ *на рівні фізичного здоров'я:* прагнення до фізичної досконалості, загальної працездатності, загартованості організму; ставлення до власного

здоров'я як до найвищої соціальної цінності; дотримання раціонального режиму дня; виконання вимог особистої гігієни; правильне харчування;

➤ *на рівні психічного здоров'я*: відповідальність пізнавальної діяльності віку учнів, розвиненість довільних психічних процесів, наявність саморегуляції, адекватної самооцінки, відсутність акцентуацій характеру та шкідливих поведінкових звичок;

➤ *на рівні духовного здоров'я*: узгодженість загальнолюдських та національних морально-духовних цінностей, наявність позитивного ідеалу, працелюбність, відчуття прекрасного у житті, природі, у мистецтві;

➤ *на рівні соціального здоров'я*: сформована громадянська відповідальність за наслідки нездорового способу життя, позитивно спрямована комунікативність, доброзичливість у ставленні до людини, здатність до самоактуалізації, саморегуляції, самовиховання [3].

Отже, одним із пріоритетних завдань початкової школи є виховання у кожного школяра відповідального ставлення до свого здоров'я та здоров'я інших людей як до найвищої індивідуальної та суспільної цінності. Здоров'я є складним, багатоаспектним феноменом, який вивчає медицина, психологія тощо. Однак, саме початкова школа є основним соціальним інститутом, діяльність якого спрямована на ефективне виховання здорового способу життя підрастаючого покоління.

Література:

1. Баєва Т. Формування здорового способу життя в особистісно орієнтованому виховному процесі життя / Т. Баєва // Соціально-педагогічні проблеми сучасної середньої та вищої освіти в Україні. – Житомир : ЖДПУ, 2002. – С. 172–173.
2. Добридень А. В. Теоретичні аспекти здоров'язбережувальної компетентності майбутніх учителів початкової школи [Електронний

ресурс] // Інституційний репозитарій Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини:
<https://dspace.udpu.edu.ua/jspui/handle/6789/8968>

3. Кондратюк С. М. Здоров'я школярів – головна умова їх гармонійного розвитку / С. М. Кондратюк // Педагогічні науки : зб. наук. праць. – Суми : Редакційно-видавничий відділ СДПУ ім. А. С. Макаренка, 1999. – С. 299–308.

GAMING IN THE FOREIGN LANGUAGE LEARNING CLASSROOM

Svyrydova L. G.,

*Teacher of the Department of the English
Language of Technical Orientation № 2
National Technical University of Ukraine
“Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute”
Kyiv, Ukraine*

One of the most crucial aims of foreign language teaching in non-linguistic higher educational establishment is the developing and reinforcing the students' communicative competence, i.e. confident skills of oral or written communication in terms of specific professional area. There are, certainly, definite challenges as for the process of mastering the foreign language communicative competence by technical students connected with scarcity of academic hours allocated for foreign language learning that could be an obstacle to effective students' comprehension of professional term system as well as practicing the foreign language communication, essential for further communication in future working environment.

Many linguists have arisen these issues in their works, among them are Vyshnyakova L. G., Lyakhovetsyi M. V., Galskyi N. D., Hrynyuk G. A. etc. And we share their opinion that foreign language teacher's educational activity should be aimed at searching for the ways, methods and tools to cover a great deal of academic material in relatively short period of time to shape the required skills on specialty, i.e. terms and notions, and the ability to apply these knowledge within the area of their professional activity. The students' motivation is still supposed to be a crucial issue.

One of the challenges we, as teachers, face is the successful training of large groups of students, each of which has completely different personalities, different abilities and various preferences in learning. With high expectations of all new, students want a diversity of activities on foreign language lessons, awards, surprises and amusement, so as not to lose interest to learning. Students will not be able to catch and comprehend any information and skills from a boring learning process, but they understand the application of skills and knowledge to solve real problems through an effective learning process.

Game-based approach can be successfully used to improve both language learning process and motivation. Having analyzed the scientific literature on the subject it is possible to define the main functions of educational game are: encouraging (motivating), communicative (personal interaction and "student – student" or "student – teacher" communication), self-actuating (each member of a game actuates his or her personal abilities), developing (students' cognitive skills etc.), diagnostic (defining the level of language comprehension as well as future specialty knowledge, level of creativity etc.), remedial (make positive changes in future specialist's personality), and of course, entertaining function [1]. As for classification, in our practice we follow the most optimal of all is the dividing into two main groups, namely, language games and communication games.

The first group includes lexical, phonetic or grammatical drilling, and the second one deals with training speaking skills. These are the examples taken from our experience of ESP lessons: the first category could be presented by the crosswords, card games with terms (matching game with terms and their description or a type of material and its properties etc.), various interpretations of near-the-blackboard activities (“Brainstorming”), picture description (“What is.....doing?”), card game with Passive voice practicing – “Describe the process”, “What is your alibi?” [2] (drilling of the Past tenses) and so on. What is worth mentioning, according to ESP curriculum, there is no time allocated specifically to the grammar revision, thus, practicing grammar content as part of educational game seems to be a proper option. What is more, this way of drilling grammar is more dynamic and vibrant than completing the exercises in copybooks.

As for the second section of educational games, namely, communication games, we divide them into several categories: ice-breakers, warm-ups, debates, role-plays and business games.

Ice-breakers. These are the group games played mostly on the first lessons, inviting to interact in an amusing, get-to-know-you manner. As we usually deal with large groups of students (15-25), the best way to get to know each other are: “Human Bingo” [4], “Icebreaker Questions” [5], “Name Aerobics” (students say their names in chain and add their personal character trait starting with the first letter of their name), “Two Truths and a Lie” [8] and others.

Warm-ups. An attributive and integral part of almost every foreign language lesson. Like the stretching before the race, “warmers’ suggest activities done for the sake of preparing the students for the language environment and sets the positive mood of learning, according to Rushidi [2]. And this idea is reinforced by many of scholars and teachers who promote the use of warmers and fillers in the ESL class. The examples could be: “Catch-up”

[7], “Finish the thought” [3], “Continue the story” and many others. It is essential to mention that the topic of the warm-up should not be obligatory relevant to the topic of the lesson, so you the numerous variations how to exercise the students` brains before the main part of the lesson.

Debates. Every student has his or her personal opinion on some definite issue. Class debates give the opportunity to students to voice their points of view and discuss controversial issues. Debates best are held with stronger students and need time for them to be given to prepare. With ESP students we practice the following debate activities: “A four corners game” [6]. Sometimes we ask students to “stampede” their opponents in this game. Also a well-known “Balloon Debates” is popular among students.

Role-play aims to practice the communication skills along with non-verbal and verbal techniques by simulating true-to-life situations. Mostly role-play are focused on the setting the connection between theory and practice relevant to the topic being studied. What is more, a role play helps to develop in students the spirit of partnership and cooperation. In our practice we usually use the technical topics, studied, as the topics of role-play scenarios. The examples could be: “Job interview”, “Unsuccessful job interview”, “Product recall procedure”, “LHC overhaul episode” and many others.

Business game in pedagogical literature is often called the professionally oriented role-play. The main difference between a business game and a role play is in its orientation towards the future profession of a technical student, the simulating the working environment of the future engineer, imitating their professional activity in a true-to-life manner. Besides, a business game could be aimed on the solution of not only problematic, but also a conflict situation. The solution is shared between all the students, and the game itself has a step-by-step development. For technical students the object of simulation could be the optimization of production unit performance or introduction of a definite innovation method into production.

The game-based learning plays an important role in learning, forcing students to collaborate, communicate, interact and work in a team. Strategic games improve brain performance. Games create a dynamic that can inspire students to develop skills and create emotional connections with process of learning and the theme of the module thus maintaining the motivation of the foreign language learners. Games can be adapted to individual learning, which helps students become more confident and independent thinkers. One of the key aspects of game learning is that each student receives an immediate feedback on their progress with suggestions on how they can improve their results.

References:

1. Fitsula M. M. Pedahohika vyshchoyi shkoly: navch.posib. – K.: “Akademvydav”, 2006. – 352 p.
2. Rushidi, J. (2013). The Benefits and Downsides of Creative Methods of Teaching in an EFL Classroom: A Case Study Conducted at South East European University, Tetovo-Macedonia. *Journal of Education and Practice*, 4 (20), 128-135. Retrieved from:
<http://www.iiste.org/Journals/index.php/JEP/article/view/7911/7986>
3. Drilling games. Retrieved 30 January, 2019 from:
<https://www.pinterest.com/pin/760052874587661331/?lp=true>
4. Human Bingo (Did You Know?) Game. Retrieved 30 January, 2019 from:
<https://www.icebreakers.ws/get-to-know-you/did-you-know-bingo.html>
5. Icebreaker Questions. Retrieved 30 January, 2019 from:
<https://www.icebreakers.ws/get-to-know-you/icebreaker-questions.html>
6. Debate Activities in the Classroom. Retrieved 30 January, 2019 from:
<https://www.linkedin.com/pulse/debate-activities-classroom-farah-najam/>
7. You walk into your classroom and find your group sitting in silence. Retrieved 30 January, 2019 from:

<https://busyteacher.org/19262-8-great-warmers-for-any-esl-level.html>

8. Two Truths and a Lie. Retrieved 30 January, 2019 from:
<https://www.icebreakers.ws/get-to-know-you/two-truths-and-a-lie.html>

ШЛЯХИ РОЗВИТКУ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ ПІД ЧАС МОВНОЇ ПІДГОТОВКИ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ

Сидоренко Л. М.,

*старший викладач кафедри української
мови, літератури та культури*

Національний технічний університет України

«Київський політехнічний інститут

імені Ігоря Сікорського»

м. Київ, Україна

На сьогодні, для мовної підготовки іноземних студентів у вищих навчальних закладах в Україні застосовуються різні методики та підходи, оскільки студенти, опановуючи нові професії можуть вибирати не тільки заклад, а і середовище в якому хочуть навчатись, а також і престиж мови тієї країни, в якій хочуть здобувати освіту. Тому, різноаспектний підхід до вивчення мови забезпечує її концептуальне сприйняття та засвоєння, сприяє розумінню позамовних контекстів, а не лише системи мовних знаків.

Розвиток самодостатньої особистості, здатної реалізовувати себе у всіх сферах життєдіяльності, є однією з провідних цілей сучасної освіти. На сьогодні компетентнісний підхід, орієнтований на комунікативне навчання, набув значного поширення в педагогічній діяльності.

Підготовка до спілкування іноземних студентів передбачає адаптування до тієї чи іншої комунікативної ситуації, вибір поведінки під час спілкування, обговорення результатів комунікації. Важливим є використання різних лінгвістичних методів, які допомагають відбирати необхідні мовні засоби, опанувати різні види мовних норм, опанувати термінологію.

Одним із головних принципів методичної роботи є перенесення акценту з інформаційного навчання на методологічне, зокрема на оволодіння методами комунікативної діяльності, на розвиток у студентів здатності до набуття нових знань та їх узагальнення й приведення до чіткої системи [1, с. 46].

Питання про комунікативну компетенцію залишається актуальним та є об'єктом дослідження таких наук, як педагогіка, психологія, психолінгвістика, риторика та ін. Існують різні підходи для визначення терміна «комунікативна компетенція». На сьогодні у науці немає єдиної думки про визначення та зміст цього поняття; а також актуальними залишаються питання, що стосуються семантичної наповненості понять комунікативна «компетенція» і «компетентність».

Чіткого розмежування понять «компетенція» і «компетентність» не існує. Маючи загальні категоріальні і специфічні риси, поняття вживаються неоднозначно і часто не розмежовуються. Існує думка, що лінгвісти частіше говорять про компетенції, а психологи і педагоги – компетентності.

Вивчення питань, пов'язаних з формуванням комунікативної компетенції і компетентності залишається неоднозначним, оскільки з появою нових досліджень, збільшуються різні трактування цих понять та термінів: мовна компетентність, комунікативна грамотність, вербальна комунікативна компетентність, комунікативні здібності та ін.

З погляду психології і соціології, комунікативна компетенція пов'язана з формуванням здібностей оцінювати соціально психологічні ситуації спілкування, прогнозувати їх розвиток і здійснювати комунікацію всередині групи. Лінгвісти визначають комунікативну компетенцію як здатність здійснювати мовну діяльність.

Вивченню комунікативної компетентності в різних аспектах присвятили свої дослідження Г. Андреева, Ю. Жуков, В. Кан-Калик О. Леонтьєв Л. Петровська, Д. Равен І. Родигіна, О. Сидоренко та ін.

Компетентність у смисловому значенні охоплює три аспекти: знання, уміння, навички. Термін компетенція широко використовується в наш час там, де йдеться про навчання і виховання. Розглянемо визначення комунікативна компетенція та комунікативна компетентність.

Комунікативна компетенція – комплексне застосування мовних і немовних засобів з метою комунікації, спілкування в конкретних соціально – побутових ситуаціях, уміння орієнтуватися в ситуації спілкування, ініціативність спілкування [2, с. 19]. Формування комунікативної компетенції спрямоване на розвиток культури мовленнєвого спілкування, засвоєння мовленнєвого етикету та етичних норм спілкування.

Комунікативна компетентність – здатність вступати в комунікацію з метою порозуміння. Формування комунікативної компетентності дає можливість встановлювати і підтримувати необхідні контакти з іншими людьми, отримувати певну сукупність знань, умінь і навичок, що забезпечують ефективне спілкування.

Шляхами реалізації комунікативної компетенції є форми, методи і прийоми роботи спрямовані на те, щоб зміст навчального матеріалу був джерелом для самостійного пошуку вирішення проблем. Для висококваліфікованих фахівців, важливо давати не тільки спеціальні знання і вміння, крім них професійно важливими є культура мови,

ораторська майстерність, вміння будувати ділові стосунки, тобто володіння комунікативною компетенцією. Саме для цього і використовуються такі завдання: перекази; усі форми навчального діалогу; доповіді та повідомлення; рольові та ділові ігри; навчальні дослідження і навчальні проекти, що вимагають проведення опитувань; обговорення, дискусія, диспут; виступи в якості ведучих на заходах.

Отже, процес навчання іноземних студентів має складну структурну організацію. Основними складовими цього процесу є діяльність того, хто навчає, та тих, кого навчають, яка здійснюється з метою формування знань, умінь і навичок у спілкуванні. Такі шляхи і форми роботи формують комунікативні компетенції, створюють умови для розвитку інтелектуальної, толерантної, моральної особистості, здатної до спілкування у будь-якому культурному просторі.

Література:

1. Покась Л. Підвищення результативності навчання учнів з географії шляхом використання групової форми їх діяльності // Географія та осн. економ. в шк. – 2006. – № 5. – С. 46-49.
2. Пометун О. І., Пироженко Л. В. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання: Наук. метод. посіб. / За ред. О. І. Пометун. – К.: Вид-во А. С. К., 2004. – С. 140.

ВПЛИВ МОТИВАЦІЙНОГО КОМПОНЕНТУ НА СТАН НЕРВОВОЇ НАПРУГИ СПОРТСМЕНІВ

Скибицький І. Г.,

кандидат педагогічних наук,

доцент кафедри спортивного вдосконалення

Постановка проблеми. Головною мотиваційною характеристикою діяльності спортсмена є досягнення високого спортивного результату.

Тому дослідження мотиваційної складової діяльності в спорті, багато в чому, розкриває суть і механізми досягнення високих спортивних результатів.

Відомо, що мотивація включена в структуру психологічних спонукань діяльності особистості і впливає на спортивний результат [5, с. 112]. Тому розкриття механізмів мотивації є актуальними для будь-якого виду спортивної діяльності.

Завдання дослідження.

1. Визначити місце мотивації в структурі поведінкового акта спортсмена.
2. Дослідити вплив мотивації на стан нервово-психічної напруги спортсменів.

Методи дослідження: 1. Аналіз літератури. 2. Реєстрація частоти серцевих скорочень. 3. Треморометрія. 4. Метод математичної статистики.

Під мотивом (від французького *motif* – спонукальна причина) розуміється сфера імпульсів психодінаміки, психоенергетики, спонукань, що додає діяльності спрямованість, вибірковість і стрімкість [1, с. 70; 2, с. 72:]. В сучасній науці під мотивацію розуміється складна діяльність психічної сфери людини, що спонукує його до визначеної активності організму [4, с. 220; 6, с. 32; 7, с. 144]. В спортивній діяльності мотивація визначає прагнення до досягнень відповідного спортивного результату. Мотиви, що спонукують до діяльності, викликають активність організму, та визначають його спрямованість.

За психологічними критеріями розрізняють 3 класи мотивуючих факторів: 1. Потреби та інстинкти як джерела психічної активності. 2. Мотиви що визначають спрямованість діяльності. 3. Емоції – суб'єктивні переживання (прагнення, бажання тощо).

В формуванні діяльності людини беруть участь одночасно кілька мотивів, один з яких є ведучим а інші додатковими, другорядними, котрі можуть відігравати роль додаткової стимуляції.

В структурі поведінкового акта мотивація включена до складу стадії аферентного синтезу. Аферентний синтез – акт обробки, інтеграції інформації, необхідний організмові для здійснення найбільш адекватного поведінкового акта [3, с. 11].

Відповідно до досліджень П. К. Анохіна [3, с. 15] до складу аферентного синтезу входять наступні якісно різні компоненти: а. Домінуюча мотивація, б. Обстановочна аферентація, в. Пускова аферентація, г. Пам'ять.

Домінуюча мотивація, тобто те, що панує в даний момент, це вибірковий стан, що діє на кору головного мозку активуючи ті синоптичні організації, які в процесі минулого життєвого досвіду індивіда були зв'язані з задоволенням такого ж життєвого стану. Завдяки такому виборчому поширенню порушень по корі великих півкуль створюються енергетичні умови для переважаючого, в функціональному відношенні, положення тими корковими асоціаціями, що в минулому сприяли виникненню і задоволенню наявної в даний момент потреби. Виходячи з вищезгаданого видно, що наявність домінуючої мотивації є енергетично спрямованим сигналом на наступну дію людини. Відразу ж після цього на рівні перших синоптичних організацій підірки відбувається «відтискування» за допомогою гальмового процесу всієї тієї інформації, що не має всього того конструктивного функціонального зв'язку ні в минулому досвіді, ні в ситуації, що виникає в даний момент.

Обстановочна аферентація. Під обстановочною аферентацією розуміється сукупність всіх тих зовнішніх впливів на організм, що разом з вихідною мотивацією інформують про вибір тієї дії, що найбільш повно відповідає тому або іншому поведінковому акту, Фізіологічна роль у поведінковому змісті обстановочної аферентації полягає в тому, що вона, насамперед створює в центральній нервовій системі досить розгалужену й інтегровану систему порушень. Свого роду нервову модель обстановки.

Пускова аферентація. Пусковий стимул визначає коли і що треба робити в ситуації, що створилась.

Пам'ять. Для здійснення поведінкового акта активізуються ті молекулярні сліди, умовно рефлекторні зв'язки, і центри, що накопичувалися протягом всього попереднього життя організму в аналогічних або близьких ситуаціях.

Задоволення якого-небудь мотиву звичайно зіштовхується з протидією. У спорті це найбільш яскраво простежується в умовах змагань. Тут спортсмен зіштовхується з активною протидією в процесі досягнення своєї мети. Для подолання цього опору необхідно прикласти значні зусилля, тобто, мобілізувати всі нервово-психічні і фізичні складові для досягнення відповідного результату. Стан у важкій ситуації, природно, повинен викликати визначений ступінь нервово-психічної напруги.

Для визначення впливу мотивації на стан нервово-психічної напруги нами був проведений експеримент В експерименті брало участь 50 спортсменів, кандидатів і майстрів спорту по боротьбі і боксу. Всі випробувані студенти 1-3 курсів КПІ стаціонарної форми навчання. Цим студентам перед початком роботи в парах говорилося, що майбутній спаринг є дуже важливим і впливає на відбір у збірну команду. Тобто. створювалася висока мотивація цього завдання. Після цього у цих

спортсменів реєструвалися показники тремору за 5 секунд і частоти серцевих скорочень за 10 секунд.

В ході досліджень було зафіксовано, що в умовах значимої мотивації у всіх спортсменів показники частоти серцевих скорочень (ЧСС) і тремора збільшилися ($13 \pm 2 - 16 \pm 2$) і тремор ($8 \pm 3 - 15 \pm 2$ відповідно). Отримані показники статистично достовірні ($P \leq 0,0001$).

Висновки.

1. В структурі поведінкового акта мотивація включена до складу стадії аферентного синтезу. До аферентного синтезу входять наступні якісно різні компоненти: а. Домінуюча мотивація, б. Обстановочна аферентація, в. Пускова аферентація, г. Пам'ять.
2. «Значимість» мотивації збільшує рівень психічних напруг і приводять до активізації нервово-психічної діяльності спортсменів.

Література:

1. Амосов Н. М. Энциклопедия Амосова. / Н. М. Амосов. Київ. Здоров'я. – 2005. – 820 с.
2. Ананьев Б. А. Избранные психологические труды. / Б. А. Ананьев. М., 1980. Т. 3. С. 70-78.
3. Анохин П. К. Кибернетика и интегративная деятельность мозга / П. К. Анохин. Вопросы психологии. – № 3. С. 10-13.
4. Вердербер Р., Вердербер К. Психология общения. / Р. Вердербер, К. Вердербер. СПб., 2003. 250 с.
5. Платонов В. М. Загальна теорія підготовки спортсменів в Олімпійському спорті. / В. М. Платонов. Київ. Олімпійська література. – 1997. – 583 с.
6. Родионов А. В. Психология спорта высших достижений. / А. В. Родионов. М. ФИС. 1979. С 29-45.

7. Узнадзе Д. Н. Психологические исследования. / Д. Н. Узнадзе. М., Наука.1966. С. 140-158.

ТИПОЛОГІЯ ТА ХАРАКТЕРИСТИКИ ОБДАРОВАНИХ ЖІНОК

Скирда А. Є.,

кандидат педагогічних наук,

доцент кафедри мовної підготовки

ДВНЗ «Донецький національний технічний університет»

м. Покровськ, Україна

Значне місце серед досліджень обдарованої особистості посідають роботи світових науковців, які присвячені вивченню феномена обдарованості серед жінок. Ця проблема достатньо глибоко висвітлена у розвідках таких дослідників обдарованості та таланту, як Б. Керр, Дж. Віллінскі, Дж. Елліс, М. Группетта, Л. Уїлсон, С. Рейс та багатьох інших.

Вони стверджують, що обдаровані жінки здатні більш належним чином адаптуватися до свого середовища, щоб вижити в психологічному плані. Вони вважають свій вибір виправданим та не розглядають ситуацію як втрачені можливості [1, с. 23]. Вивчаючи життєвий шлях та кар'єру іменитих жінок, дослідники виявили багато спільного: періоди часу, коли обдаровані жінки залишались на самоті, «ненажерливе» читання, відсутність або смерть батьків, прийняття відповідальності на себе, відчуття відмінності від інших, як у позитивному, так і негативному сенсі. Іншим аспектом обдарованості серед жінок є так званий «синдром страху успіху», коли жінки проявляють свої здібності не на повну силу, якщо змагаються з чоловіками [2, с. 479]. Також їм притаманне гостре почуття відповідальності за інших, а також тенденція «придушувати» свої

надзвичайні таланти та здібності. Так, «синдром емпатії» виявляється серед обдарованих жінок набагато частіше ніж серед обдарованих чоловіків. Це можна спостерігати у будь-якій ситуації, коли чоловіки значно болісніше сприймають поразку, якщо програють жінці.

Ще одним явищем, яке найчастіше можна спостерігати у поведінці жінок є «синдром самозванця». Цей феномен характеризується «самопридушенням» і є не чим іншим, як проявом самозахисту обдарованої жінки, коли жінка надає своєму начальнику, учителю або власному чоловіку тільки ті відповіді, які вони хочуть почути, тому що обдаровані жінки не вірять у власний інтелект [3, с. 7]. Іншими спільними ознаками обдарованих жінок є перфекціонізм і самотність або ізоляція. Значна кількість досліджень підтримує тенденцію обдарованих жінок відмовлятися від своїх особливих талантів і обирати традиційні жіночі ролі [4, с. 48].

Серед інших особливих жіночих рис, які впливають на зростання і розвиток усіх жінок, але є особливо актуальними для обдарованих є такі:

- «Синдром бджолої матки» – це сучасна «супержінка», яка має виконувати безліч ролей та обов'язків.
- «Комплекс Попелюшки» – є характерним для жінок, які чекають на принца з казки, який прийде та буде опікуватись усіма її проблемами.
- «Комплекс досконалості» – коли обдаровані жінки встановлюють для себе нереалістичні цілі, намагаючись бути найкращими в усьому.

На додаток до цих специфічних жіночих явищ, які впливають на досягнення обдарованих жінок, є культурний вплив і соціальні упередження. Загублений потенціал доволі часто має культурно-лінгвістичне підґрунтя [5, с. 216]. Оскільки для того щоб досягти успіху, чужинцям потрібно успішно адаптуватись до іншого культурного середовища, що завжди виявляється більш складним завданням для

обдарованих жінок порівняно з обдарованими чоловіками через певні упередженості у суспільстві.

Література:

1. Archambault F., Westberg K., Brown S., Hallmark B., Zhang W., & Emmons C. Classroom practices used with gifted third and fourth grade students. // Journal for the Education of the Gifted. – 1993. – P. 13-28 [in English].
2. Blake B. J. Australian Aboriginal languages / B. J. Blake. – London: Angus and Robertson Publishers, 1981. – 530 p [in English].
3. Braggett E. J., & Moltzen R. I. Programs and practices for identifying and nurturing giftedness and talent in Australia and New Zealand. // International Handbook of Giftedness and Talent (2nd ed.). Oxford: Elsevier Science. – 2000. – P. 7-8 [in English].
4. Chaffey G. W., Bailey S. B. & Vine K. W. Identifying high potential in Australian Aboriginal children using dynamic testing/ G. W. Chaffey, S. B. Bailey & K. W. Vine // Australian journal of Gifted Education. – 2003. – № 12 (1). – P. 42-55 [in English].
5. Clinkerbeard P. R. & Kolloff P. B. Ten suggestions for including gifted education in pre-service teacher education. // The Teacher Educator. – 2001. – P. 214-218 [in English].

ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

Соловійова О. Ю.,

*викладач фізики і астрономії, викладач вищої категорії
Бахмутський коледж транспортної інфраструктури*

Важко переоцінити значення інформатизації в процесі навчання. Особливо тоді, коли доступність інформації значно знижує всю красу «першого виявлення» на занятті, коли студенти начебто «все знають», але це всезнання поверхове і не може дати значних результатів. Світ інформаційно-комунікативних технологій значно спрощує введення студента у світ пізнання, у світ перших кроків у науці. Дає йому можливість відчувати себе зайнятим науковою діяльністю, а не зубрінням, дійсно вивести на рівень дослідника.

Нині помітно зросла кількість досліджень, предметом яких, стало використання інформаційно-комунікаційних технологій у навчальному процесі. Сьогодні застосування сучасних інформаційних технологій в навчанні – одна з найбільш важливих і стійких тенденцій розвитку світового освітнього процесу. Процес інформатизації освіти має загальнодержавне значення. Прийняття Закону України «Про концепцію національної програми інформатизації» (1998), а також закону «Про основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки» призвело до появи великої кількості комп'ютерних програм, які все частіше стали використовуватися при вивченні навчальних предметів в вищих навчальних закладах [2, с. 6].

У навчальному процесі застосовують електронні навчальні матеріали різного призначення: електронні підручники, посібники та матеріали на основі конспектів лекцій для вивчення теоретичних положень предмету, що вивчається; електронні методичні розробки для підготовки до семінарських, практичних і лабораторних занять; віртуальні та дистанційні лабораторні роботи для формування дослідницьких умінь і підтвердження теоретичного матеріалу на практиці; комп'ютерні тренажери для відпрацювання навичок, які необхідні в обраному

напрямку діяльності; електронні довідники, словники, перекладачі та бази даних, які використовуються у процесі навчання. [1, с. 65]. У підручнику з фізики використано стандартну навігацію WEB-браузера, а також додаткові кнопки, що дають можливість виконувати швидкий пошук, переходити до часто використовуваного розділу демонстрацій, отримувати довідкову інформацію.

Про різноманітні способи використання віртуальних лабораторних робіт я неодноразово писала у своїх статтях. У повноцінному навчальному процесі необхідно, щоб, крім теоретичних знань, студент отримав практичні навички їх використання. Однак, не завжди є можливість реально провести практичне дослідження.

Для цього створюються лабораторні практикуми, під час виконання яких студент проводить різного роду вимірювання та розрахунки, набуває навичок роботи з приладами.

Комп'ютерне тестування.

Взагалі, комп'ютерне тестування розглядається як окремий засіб інформаційних технологій в освіті. Крім поточного та підсумкового контролю, воно може бути застосоване для проведення контрольних робіт і колоквиумів. Добре складені тести дають змогу провести оперативний та глибокий контроль знань без зайвого емоційного напруження студентів. Тестові завдання є надзвичайно поширеними і популярними, оскільки дозволяють швидко визначити рівень знань студентів, прискорити обробку отриманої інформації, охопити великі за обсягом об'єми вивченого матеріалу. Сьогодні без перебільшення можемо стверджувати, що системи онлайн-тестування зробили справжню революцію в навчанні. Саме вони допомогли вдосконалити оцінювання знань студентів. Сучасні системи онлайн-тестування допомагають слідкувати за прогресом кожного студента без складних підрахунків [3, с. 9].

Розглянемо роботу з *Google forms* (рис. 1).

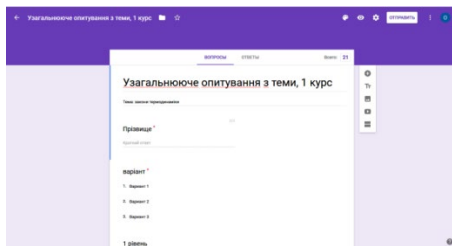

Рис. 1. Опитування створено за допомогою *Google forms*

Викладачу цей додаток буде дуже корисним, тому що *гугл форми* допоможуть при складанні та проведенні контрольних робіт, або будь-якого тестування.

Зручно скористатися сайтом **PLAYBUZZ** (рис. 2).

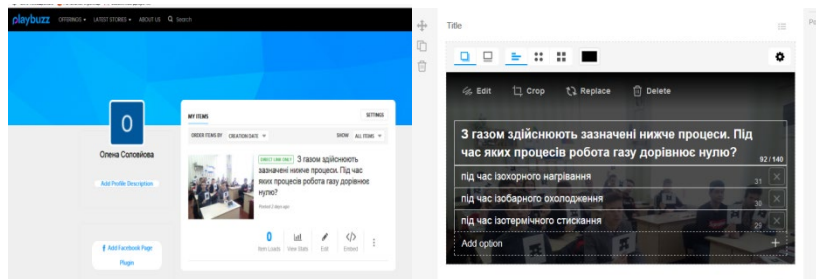

Рис. 2. Опитування створено на сайті **PLAYBUZZ**

Майстер-Тест – це безкоштовний інтернет-сервіс, що дозволяє як створювати онлайн-тести, так і завантажувати їх та проходити тест без підключення до інтернету (рис. 3).

Тести мають відповідати вимогам надійності та валідності. Надійність тесту характеризує відтворюваність результатів тестування при виконанні його одним і тим самим студентом чи однією групою студентів кілька разів. Валідність тесту характеризує придатність тесту для визначення тієї властивості, яку досліджують тестуванням.

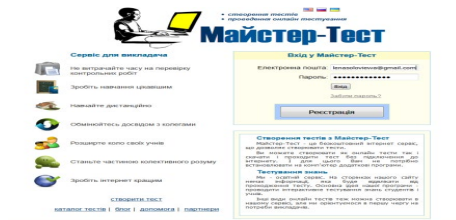

Рис. 3. Приклад роботи «Майстер-Тест»

Комп'ютерні програми для проведення тестувань.

Для впровадження комп'ютерної перевірки знань необхідно мати спеціалізоване програмне забезпечення тестування.

Вимоги до засобів проведення тестувань.

Новітні ПЗТ оснащуються засобами, які дозволяють зменшити ймовірність фальсифікації в процесі тестування, проводити адаптивне тестування, надавати коментарі до відповідей, впроваджувати умови тестування, серед яких можуть бути обмеження у часі тестування та у часі виконання окремого тестового завдання залежно від їх складності.

Використання додатку **Plickers** (рис. 4) дозволяє здійснювати оцінювання лише за допомогою одного комп'ютера з підключенням до мережі Інтернет, смартфона або планшета і карток багаторазового використання з персоналізованими QR-картками.

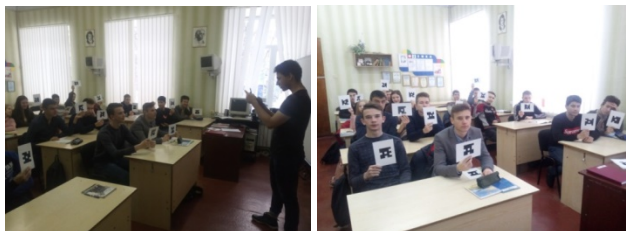

Рис. 4. Використання Plickers на занятті з фізики, перший курс

Створюючи матеріал для використання технології Plickers я також використовую наступні інтернет-ресурси для опитування і тестування:

EasyTestMaker, Online Test Pad; PROPROFS (рис. 5); Google forms; Playbuzz.

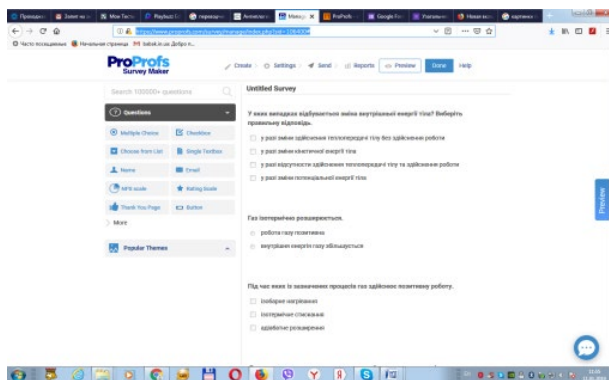

Рис. 5. Приклад роботи «PROPROFS»

Прикладом можуть бути мої власні розробки , що є загальнодоступними за посиланнями:

Тест опублікований в загальний доступ на сайті:

<https://onlinetestpad.com/ua/test/138329-opituvannya-z-termodynamiki-1-kurs>

Опитування опубліковано в загальний доступ на сайті:

<https://onlinetestpad.com/ua/survey/21496-kogo-by-vy-khoteli-videt-starostoj-gruppy>

Логічна гра опублікована в загальний доступ на сайті:

<https://onlinetestpad.com/ua/game/16663-rebus-z-temi-fizika-dlya-studentiv-1-kursu>

Дана технологія дозволяє покращити зворотний зв'язок із групою, проводити аналіз правильних і неправильних відповідей як з кожним студентом, так і з усіма, результати опитування перетворювати в табличні дані з можливістю їх майбутньої обробки і побудови графіків та діаграм. За допомогою додатка **Plikers** можливо проводити фронтальне опитування в кінці заняття, фронтальне опитування на початку заняття,

тестування подачі матеріалу, проведення тестів, перевірних робіт. *Plickers* дозволяє реалізувати безперервний моніторинг знань, який забирає небагато часу.

Впровадження ІКТ у сучасну освіту прискорює передачу знань і накопиченого технологічного та соціального досвіду людства; сучасні ІКТ, підвищуючи якість освіти, дають змогу студенту успішніше адаптуватися до навколишнього середовища, до соціальних змін; активне й ефективне впровадження цих технологій в освіту є важливим чинником створення нової системи освіти.

Література:

1. Комп'ютерні технології в освіті : навч. посібн. / Ю. С. Жарких, С. В. Лисоченко, Б. Б. Сусь, О. В. Третяк. – К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2012. – 239 с.
2. Бученко І. В. Комп'ютеризація навчання – свідчення професійної майстерності педагога. – <http://ippro.org.ua>
3. Використання інформаційно-комунікаційних технологій на уроках: Качинська Г. В. 2012 рік, labtv.at.ua/load/0-0-0-77-20.

ОСОБЛИВОСТІ ДУАЛЬНОЇ СИСТЕМИ ОСВІТИ

*Тарасюк Н. І.,
викладач кафедри англійської мови
гуманітарного спрямування № 3
Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут
імені Ігоря Сікорського»
м. Київ, Україна*

Швидкий розвиток сучасного суспільства, бурхливий розвиток інформаційних технологій зумовлює пошук нових форм і методів навчання. Однією з них є дуальна система освіти, яка набуває популярності в багатьох країнах світу.

На сьогоднішній день дуальна система існує у Німеччині, Швейцарії, Австрії, Канаді та інших країнах.

Проблеми розвитку дуальної освіти досліджували такі вчені, як Н. Абашкіна, С. Амеліна, І. Бойчевська, Г. Бауман, В. Вем'ян, А. Шелтон, К. Штратман, О. Яковенко та інші.

Основною особливістю дуальної освіти є те, що вона побудована таким чином, що участь у підготовці майбутнього фахівця одночасно бере навчальний заклад і підприємство. Теоретичні знання студент отримує у навчальному закладі(університеті, академії, професійному училищі) і практичні навички безпосередньо на виробництві. Це дає можливість посилити практичну підготовку майбутнього фахівця, що дозволяє йому відповідати сучасним вимогам, забезпечує високу кваліфікацію.

В Німеччині підготовка майбутнього спеціаліста здійснюється двома установами, навчальним закладом і підприємством, обов'язки яких чітко прописані в законодавстві. Перед початком навчання заключають трьохсторонній контракт між навчальним закладом, студентом і підприємством[1; 2]. Контролем якості освіти займаються державні і комерційні організації, професійні спільноти. Під час навчання студенти отримують платню і відпустку відповідно до законодавства [4, с. 78].

Серед переваг дуальної освіти можна зазначити:

- можливість поєднувати практичний досвід і теоретичні знання;
- майбутній фахівець є вже адаптованим до потреб конкретного підприємства або фірми;
- гарантоване працевлаштування працівника;

— навчальний заклад має безпосередній зв'язок з виробництвом.

Однак слід вказати також на перешкоди для впровадження дуальної системи освіти. До них можна віднести значні фінансові затрати на організацію баз професійної підготовки, необхідність підготовки спеціальних кадрів(майстрів, наставників), потрібен час на побудову гнучкої системи співпраці роботодавців з навчальними закладами тощо [3, с. 31-32].

Підсумовуючи можна зазначити, що дуальна система освіти має низку переваг для підготовки фахівців технічних спеціальностей. Підприємства отримають висококваліфікованих працівників, які вже адаптовані до умов певної галузі. Під час навчання вони отримають платню за свою працю, їм гарантована відпустка. Дуальна система дає можливість майбутнім фахівцям отримати якісну професійну підготовку, поєднувати теоретичні знання і практичний досвід, бути конкурентоспроможними на ринку праці.

Література:

1. Абашкіна Н. В. Принципи розвитку професійної освіти в Німеччині: монографія / Н. В. Абашкіна. – К. : Вища школа, 1998. – 207 с.
2. Амеліна С. М. Особливості дуальної системи вищої професійної освіти у навчальних закладах Німеччини / С. М. Амеліна // Зб. наук. праць «Проблеми трудової і професійної підготовки». – 2010. – Вип. 15 – С. 107-112.
3. Вем'ян, В. Г. Дуальна форма професійної освіти як умова ефективного рішення завдань модернізації освіти / В. Г. Вем'ян, В. Г. Тер-Ованес'ян // Психологія: реальність і перспективи : зб. наук. пр. / Рівнен. держ. гуманітар. ун-т. – Рівне, 2015. – Вип. 5. – С. 29-34.

4. Яковенко О. Практична підготовка у вищих навчальних закладах Німеччини: особливості дуальної системи / О. Яковенко // Порівняльна професійна педагогіка. – 2012. – Вип. 1. – С. 76-81.

АНАЛИЗ ПРОБЛЕМЫ РАЗВИТИЯ ЯЗЫКОВЫХ НАВЫКОВ

Тищенко Н. А.,

преподаватель кафедры английского языка

гуманитарного направления № 3

Национальный технический университет Украины

«Киевский политехнический институт

имени Игоря Сикорского»

г. Киев, Украина

В современных условиях развития информационного общества постоянно возрастает роль активности человека, потребность организовывать правильно свою деятельность. В связи с этим особую актуальность приобретает вопрос развития коммуникативных навыков, поскольку, хоть наличие таких навыков и не гарантирует успеха в разного рода деятельности человека, но является основой для их дальнейшего развития. Эта проблема повсеместно следует из ряда требований, которые поставлены перед будущим профессионалом технической специальности. Не исключением являются и будущие инженеры.

Исследуя описания неязыковых специальностей и образовательные документы, выделяющие необходимые навыки, которые должны быть развиты у будущего специалиста технической области знаний, становится понятным, что главным результатом влияния учебного заведения на качество обучения студента должны быть не общая система

знаний, умений и навыков, но и набор тех компетентностей, которые государство представляет в виде описания узкой специализации заданной специальности [2, с. 179]. По мнению государственных органов власти, которые занимаются образовательным процессом, к ключевым компетентностям следует отнести следующие:

- умение анализировать поставленную задачу и применить уже имеющиеся навыки для такого вида анализа;
- способность взаимодействовать с коллегами в рамках заданной и смежных специальностей;
- способность понимать поставленную задачу и находить пути ее реализации.

Вопросу значимости коммуникативных навыков будущих специалистов технической сферы посвящен огромный ряд работ отечественных и зарубежных ученых. В этих исследованиях разносторонне освещены все аспекты коммуникативных навыков и их теоретические проблемы. К сожалению, вопросы развития коммуникативных навыков иноязычной речи рассмотрен недостаточно, по нашему мнению, что доказывает актуальность продолжения исследований этой проблемы. По мнению некоторых ученых (Маришук В. Л., Энгельман Т., Кидрон А. т. д.) особенно не исследованным является вопрос разработки структуры коммуникативных навыков студентов. Также мало кто из учёных занимался анализом психологической среды студента, хотя этот вопрос является чрезвычайно важным, поскольку правильно подобранная преподавателем иностранного языка психологическая среда может ускорить учебный процесс и облегчить получение студентом новых знаний [1, с. 38].

По нашему мнению, для понимания значимости развития коммуникативных навыков студентов технических специальностей, прежде всего нужно:

- проаналізувати психологічну природу комунікативних навчків майбутніх інженерів, виділив їх суттєві характеристики і структуру;
- утвердити загальні критерії, рівні і показателі розвитку такого роду компетентностей;
- виявити особливості комунікативних навчків студентів технічних спеціальностей в контексті навчання іноземній мові;
- постійно аналізувати динаміку розвитку комунікативних навчків.

Література:

1. Асмолов А. Г. Личность как предмет психологического исследования. – М.: МГУ, 2012, – 324 с.
2. Кабардова М. К. Коммуникативные и когнитивные составляющие языковых способностей: Диссертация доктора психологических наук. – М.: 2001. – 354 с.

НАВЧАННЯ ДІТЕЙ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ, ВРАХОВУЮЧИ КОГНІТИВНІ ЗДІБНОСТІ

*Химай Н. І.,
старший викладач кафедри англійської
мови технічного спрямування № 2
Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут
імені Ігоря Сікорського»
м. Київ, Україна*

Викладання англійської мови дітям містить у собі щось більше, ніж просто навчання мови. При плануванні роботи з дітьми необхідно враховувати як соціальний, так і когнітивний розвиток учнів, а також лінгвістику. Фахівці в галузі соціальної інтеракції вважають, що секрет ефективного навчання полягає у відносинах між учителем та учнем, а саме в характері соціальної взаємодії між двома або більш людьми з різним рівнем навичок й знань. Роль людини, що володіє найбільшою кількістю знань, тобто вчителя, полягає в тому, щоб знайти способи допомогти іншим (учням) перейти на наступний рівень знань та навичок.

Користь раннього навчання іноземної мови вже багаторазово доведена. Всім відомо, що на початковому етапі навчання відбувається становлення особистості школяра, виявлення і розвиток його здібностей, формування навчальних навичок і опанування елементами культури та поведінки. Діти приносять з собою в клас багато: вони мають життєвий досвід, знання свого світу, добре розбираються в тому, що їх оточує, і вже вивчили хоча б одну мову. Крім того, вони зазвичай сповнені ентузіазму і добре мотивовані. Стадія когнітивного розвитку буде залежати від віку, а також від стимулів, які вони отримують.

Одним із соціальних інтеракціоністів, який розробив теорію навчання, яка в даний час користується великим інтересом і увагою в усьому світі, - це ізраїльський психолог і педагог Реувен Фойерштейн.

Центральним в теорії Фейерштейна є тверде переконання, що будь-хто може стати ефективним учнем. У розумінні Реувена Фойерштейна, інтелект - це динамічний процес взаємодії людини зі світом, тому критерієм розвитку інтелекту є мобільність (гнучкість, пластичність) індивідуальної поведінки [1]. Центральним компонентом його теорії є поняття когнітивна можливість модифікацій, тобто переконання в тому, що ніхто ніколи не досягає повною мірою свого навчального потенціалу, але люди можуть продовжувати розвивати свої

когнітивні здатності впродовж усього життя. Ця точка зору суперечить більш традиційним уявленням про критичні періоди та фіксований інтелект як центральні фактори навчання.

Фюрштейн припускає, що з самого народження навчання дитини формується втручанням дорослого, посередника. Цей дорослий, спочатку батьки, а потім учитель, обирає, організовує і формує стимули, пропоновані дитині. Таким чином, посередники мають значний вплив на навчання і когнітивний розвиток дітей і несуть відповідальність за когнітивний, соціальний та емоційний розвиток дитини [2].

Викладач або інша доросла людина може виступати як посередник різними способами, щоб стимулювати навчання (наприклад, впливаючи на впевненість, самооцінку, мотивацію і бажання вчитися).

Намір вчителя в будь-якому представленому завданні має бути абсолютно ясним для учнів. Робота вчителя полягає в тому, щоб учні точно розуміли, що від них вимагається. Учні будуть підходити до завдання цілеспрямовано і самостійно. Це має особливе значення для вчителя іноземної мови, який повинен прояснити наміри та процедуру дій для учнів. Завдяки цьому учні розуміють, чому вони повинні виконувати завдання, і як це допоможе їм у їх навчанні. Для вчителів іноземної мови, особливо на початковому рівні, це складне завдання. Вчителі повинні розробити перелік стратегій, які допоможуть їх учням побачити особисту значущість в тому, що вони роблять.

Щоб навчальний процес був успішним, важливо, щоб вчителі заохочували своїх учнів, вселяли в них впевненість у тому, що вони можуть виконати завдання. Більшість викладачів іноземної мови часто стикаються з ситуаціями, коли учні, яким не вистачає впевненості в собі, мають негативну самооцінку і не здатні виразити себе на уроці іноземної мови. Коли діти опиняються в такій ситуації, дуже важко змінити їх самооцінку. Таким чином, викладач іноземної мови повинен створити у

своєму класі сприятливу атмосферу, де помилки можуть бути зроблені без страху, де цінуються ідеї й внесок учнів, де навчальна діяльність веде до успіху, а не до провалу.

Вчителі повинні навчити дітей дотримуватися логічного і системного підходу до розв'язання проблем. Діти повинні поступово вчитися брати під контроль та нести відповідальність за своє навчання, щоб вони могли стати незалежними учнями. Цей підхід може бути реалізований різними способами: учнів необхідно навчити аналізувати досліджувану мову і розробляти різні стратегії, когнітивні й комунікативні, які їм знадобляться для вивчення мови, щоб вони могли використовувати ці стратегії також і при самостійній підготовці. Учитель повинен змусити учнів повірити, що навіть коли вони стикаються з проблемою, яка здається нерозв'язною, завжди є можливість знайти рішення [3].

В рамках навчання самоконтролю діти повинні навчитися ставити реальні цілі та планувати шляхи їх досягнення. Вчителі повинні розвивати у своїх учнях здатність розпізнавати, контролювати та оцінювати зміни, які відбуваються в процесі навчання. Однак багато освітніх програм засновані на тому, що учень виконує певні дії, які оцінює вчитель. Дуже важливо розвивати здатність до самооцінки, щоб учні стали самостійними. Здорова самооцінка веде до відповідного сприйняття інших членів групи, вчиться цінувати кожного, працює в команді.

Спільна робота – життєво важлива частина соціального життя, відсутність якої може призвести до когнітивних труднощів. Учитель повинен заохочувати співпрацю, наприклад, групові завдання з розв'язання проблем, загальні письмові роботи та редагування. У спілкуванні з іншими діти вчать виражати почуття, розпізнавати конфлікти й проблеми, знаходити шляхи, які ведуть до розв'язання проблеми [4].

Одночасно з навчанням співпраці діти повинні стати особистостями, відчувати, що вони можуть на законних підставах мислити та відчувати себе не так, як інші, і розвивати свою власну особистість. Учитель може розвинути це, давши зрозуміти, що те, що кожна дитина привносить в урок, важливо. На заняттях іноземної мови це може бути досягнуто шляхом заохочення учнів до вираження своєї власної думки в усній або письмовій діяльності та роз'яснення того, що ця думка цінується.

Отже, процес навчання є процес взаємодії між вчителем і учнями, оскільки навчання по своїй психологічній природі являє собою процес спільної діяльності вчителя та учнів. Багато в чому результат цього процесу залежить від позиції самої дитини, його активності. Об'єднання в цьому процесі активності педагога і дитини є найбільш доцільним, веде до підвищення рівня пізнавальної активності. Зацікавленість при навчанні будь-якого предмету є рушійною силою, що забезпечує і високу якість і міцність засвоєння необхідних умінь і навичок. На формування мотивації впливає ряд умов: рівень новизни, ступінь складності завдання, наявність можливості для прояву самостійності, вплив на формування мотивації особистим прикладом і рольовою поведінкою вчителя [5]. Завдання вчителя зводиться при цьому до управління пізнавальною діяльністю учнів.

Література:

1. Педагог и психолог Реувен Фойерштейн выдвинут на Нобелевскую премию мира [Електронний ресурс] // NEWSru.co.il: новости Израиля – Режим доступу до ресурсу: http://newsru.co.il/arch/israel/12jun2011/nobel_004.html.

2. Бухарова М. Ребенок с Луны [Электронный ресурс] / Марина Бухарова // Walla! Communications LTD. – 2013. – Режим доступа до ресурсу: http://mnenia.zahav.ru/Articles/2579/rebenok_s_luni.
3. Williams M. Psychology and Teaching English to Children / M. Williams, B. Burden // Readings in Methodology A collection of articles on the teaching of English as a foreign language / M. Williams, B. Burden.. – С. 227–229.
4. Williams M. Ten Principles for Teaching English to Young Learners [Электронный ресурс] / Melanie Williams – Режим доступа до ресурсу: <https://ru.scribd.com/document/120759594/Ten-Principles-Teaching-YLE>.
5. Hudson P. Cooperative Planning for Learners with Limited English Proficiency / P. Hudson, S. Fradd. // Teaching Exceptional Children. – 1990. – С. 16–21.

ИНОСТРАННЫЙ ЯЗЫК И СОВРЕМЕННОЕ ОБЩЕСТВО

Щербань Л. М.,

*старший преподаватель кафедры английского
языка гуманитарного направления № 3*

Национальный технический университет Украины

«Киевский политехнический институт

имени Игоря Сикорского»

г. Киев, Украина

Необходимость знания и владения иностранным языком не вызывает сомнений в современном обществе.

Безусловно, специалист в любой из отраслей науки и техники обязан владеть иностранным языком.

Существующая политическая и социально-экономическая ситуация подчеркивает необходимость повышения требований к уровню знания и владения иностранным языком. В связи с этим обязательным условием подготовки качественного специалиста выступает иностранный язык.

В современном мире информации высококвалифицированный специалист, владеющий иностранным языком, несомненно, имеет больше возможностей для самореализации. Использование компьютерных технологий, автоматизированных систем управления и контроля в современном производстве невозможно без специалистов, владеющих иностранными языками. Такой специалист может очень быстро использовать то огромное количество информации, которое мы сегодня получаем благодаря интернету. Он может самостоятельно, без помощи переводчика, подобрать необходимый для дальнейшей работы материал. Для переводчика, не имеющего фоновых знаний, довольно сложно учесть все нюансы при переводе технических (специальных) текстов, даже в том случае, если он является профессионалом высокого уровня. Он может обладать опытом перевода технической литературы в определенной отрасли, досконально владеть терминологией, но, тем не менее, он допустит ошибки в выборе эквивалентов. И только специалист в данной сфере способен подобрать то значение слова, которое полностью соответствует варианту языка оригинала.

В связи с этим перед преподавателями высшей школы стоит очень сложная задача: научить студентов неязыковых специальностей переводу профессионально-ориентированных текстов и умению общаться на иностранном языке.

Обучение иностранному языку связано с такой задачей как формирование личности [2].

Овладение иностранным языком – это упорный труд, требующий умственного напряжения, сосредоточенности. Изучая иностранный язык, студент развивает умения пользоваться словарями, справочниками, интернетом, т. е. работать самостоятельно и это, в свою очередь, благоприятствует развитию потребности в самообразовании.

Среди положительных моментов при изучении иностранного языка не следует забывать тот факт, что у студентов развивается абстрактное мышление, активизируются умения анализировать, синтезировать, сопоставлять разные данные [1].

Изучая иностранный язык, студенты расширяют свой кругозор и лучше понимают свой родной язык.

Характерной чертой нашего времени является осуществление различных программ по обмену. Многие университеты направляют за рубеж на учебу, конференции, проведение совместных научно-исследовательских и проектных работ своих студентов и преподавателей.

Студенты КПИ им. Игоря Сикорского также являются участниками таких программ. Многие из студентов имеют уровень знаний языка B2 или C1 и без особых проблем общаются на иностранном языке. Эти студенты понимают значение иностранного языка для своей дальнейшей карьеры, а многие из них знают два иностранных языка. На занятиях они делятся информацией, полученной во время учебы за рубежом, достижениями в той области, которая их интересует. Такие занятия, проходящие в форме беседы или обсуждения, подчеркивают важность изучения иностранного языка и способствуют развитию интереса к предмету, служат мощным стимулом для изучения иностранного языка теми студентами, которые не придавали ему должного внимания.

В последнее время мы все чаще являемся свидетелями того, как владение иностранными языками становится необходимой частью профессионального становления личности.

Литература:

1. Рогова Г. В. Методика обучения английскому языку (на английском языке) / Г. В. Рогова. - М., 1975, 310 с.
2. Столин В. В. Самосознание личности / В. В. Столин. – М., 1983. – 200 с.